

سرمقاله

د جهادي کاروان تجديد عهد

هيواد کې وروستيو فدايي گوزارونو داسلام او خاورې دښمنان دومره وېورنول تردې چې په اصطلاح دولسمشريزو ټولټاکنو نړيوال ناظرين چې دلويديځ ډوله انتخاباتو دڅار لپاره هيواد کې ديره وو، خپلې کډې بار کړي او خپلو هيوادونو ته وتښتي. دکابل دارگ په خوله کې دسرينا په هوټل، دارالامان کې دټولټاکنو په ساحوي دفتر، دلويديځ ديپلوماتيک دفتر ترچتر لاندې دکليسا په بنسټگرو، دجلال آباد دڅارندوی په حوزه کې هغه بريد چې دوليت مقام اوشاهي ماڼۍ يې تر کلکو گوازونو لاندې ونيوله او هم دکونړ په کابل بانک کې په داخلي عسکرو ډله ايز فدايي بريدونه او مزدورې ادارې او بادارنو ته يې درانده تلفات اړول داسلامي امارت دمجاهدينو له تلياتي جهادي بهير سره هغه تجديد عهد دی، چې دښمنان يې وارخطا او مسلمان ولسونه يې په روحياتي ډگر کې پر ځان باوري کړي دي!

مجاهدينو ددې لپاره دې حساسو ورځو کې خپل فدايي او جبهيي عمليات تيز کړل، چې اشغالگرو ته ددې پيغام ورکړي چې ديوې خوا دامريکا په سردمداری، دلويديځو اشغالگرو هيوادونو لويديځ ډوله ټولټاکنو وننگوي، تحریم يې کړي او بل ورته دخپل جهادي اوږده تکل او هوډ ثبوت وښايي.

شک نشته چې دانتخاباتو روانه پروسه په تمامه معنی غولوونکې ده او کفري نړۍ غواړي چې دافغانستان په روايتي اسلامي ټولنه کې دلويديځ دبي مهاره ولسواکۍ کفري پديدې رواج دود کړي او ددې لارې څخه داسلامي زعامت دټاکلو شرعي موازين (خدای ج مکره) په تدريجي ډول له منځه يوسي، چې اسلامي نړۍ کې شرعي موازين له منځه وړل دکليسا دپاڼو هغه زوړ ارمان دی، چې ورته يې پيړۍ پيړۍ انتظار ايستلې او دترويج په لاره کې يې څه باندې يوه لسيزه ډيري لگښتونه کړي، خو ډاډه يو چې داسلام سپيڅلی دين دافغان قام په زړه کې ژورې رېښې غځولي او په دومره اسانۍ سره به اشغالگر طراحان ونکړای شي، چې دې شومه هڅه کې کامياب شي!

روان جهادي تندرېز عمليات، ددې هوډ تازه کوي، چې مجاهدين لاستومانه ندي او نه يې پر ديباليو پديدو دايتار او قربانۍ عزم ټکنی کړی، ډيره نږدې به وي، چې دافغانستان نړيوال اشغالگر پلان گزاران ددې پريکړه وکړي، چې افغانستان دمجاهدينو ټاټوبی او له شرعي نظام څخه پرته پکې غربي ديموکراتيک نظامونه اولار نقشي دپايښت وړ ندي!

انشاءالله تعالى

قابل درک است که امریکایها بعد از اشغال افغانستان نه میخواستند ماموران و نظامیان امریکایی را مستقیماً بر افغانها مسلط نمایند، زیرا حساسیت کشورها، توده ها و جوامع را دقیقاً زیر مطالعه داشتند و میدانستند که چنین اقدام به جای نفع به مراتب ضرر بیشتر دارد و مردم را علیه اشغالگران هنوز بسیج میسازد.

در ابتداء اشغال عراق امریکایها چنین گامی را برداشتند، در نخست وهله دخول نیروهای امریکا به بغداد، بوش جنرال امریکایی (پال بریمر) را من حیث ناظم امریکایی برای عراق تعیین نمود، ولی در کوتاه مدت بعد از سقوط یک هلیکوپتر چینوک امریکا در عراق که بیشتر از ۳۰ نظامی امریکای را طعمه حریق ساخت، رئیس جمهور بوش به بسیار عجله درک حساسیت کرده، ماموریت (جنرال پال بریمر) را به پایان رساند و ظاهراً امور دولت داری عراق را به عراقی های مزدور سپرد.

در ابتداء اشغال افغانستان نیز امریکایها در تصور داشتند که زلمی خلیلزاد را به حیث ناظم امور در افغانستان تعیین نمایند ولی با درک حساسیت های مردم، ظاهراً خلیلزاد را به

کرزی تعویض نمود ولی عملاً باز هم خلیلزاد به بهانه سفیر امریکا در کابل، همه کاره ارگ بود و کرزی را از نزدیک رهبری می نمود.

امریکیها توانستند بیشتر از ده سال کرزی را من حیث مامور خود به ارگ کابل مسلط داشته باشند و از طریق وی ماموریت افغانستان را به پیش برند.

چون امریکا به حیث کشور وارد کننده دیموکراسی، نه میتواند کرزی را تا تداوم اشغال به کرسی ارگ نگه دارد مجبور بود عوض کرزی مامور دیگری را که بتواند همه مسائل را از عینکهای امریکایی ببیند، تصور و اندیشه امریکایی داشته باشد، تفکرو ادیال غرب را در ذهن پیوراند، به ارگ کابل مسلط نماید و در سالهای آینده نیز بعض افغانها را فریب داده و اهداف اشغال را باز هم، اکثراً به وسیله افغانهای غربگرا به دست آرد.

بخاطر به دست آوردن همین هدف امرکیها به داکتر اشرف غنی احمدزی سرمایه گذاری کردند، وی را بیشتر جلوه دادند، کمپاین های مخفی قوی را برای داکتر اشرف غنی به راه انداختند، پول زیادی را از طریق سی آی ای در اختیار اشرف غنی قرار دادند، بعضی اشخاص را که در افغانستان مطرح هستند توسط پرداخت پول به اشرف غنی مایل نمودند، یکجای شدن دو ستم را که روی محاسبه چند ساله نهادهای غربی در رده اول ناقضین حقوق بشر، قتل و غارت قرار دارد، نادیده گرفتند و در تبلیغات غربی اصلاً به این نکته اشاره نه شد، گویا مسئله حقوق بشر و جنایات جنگی را به نفع اشرف غنی به تسامح گرفتند.

بعض غرب گراها و یا مفسدین درجه یک را که من حیث مهرهای امریکا در افغانستان شناخته میشدند تشویق به حمایت اشرف غنی کردند، که عبارتند از انوار الحق احدی، زلمی خلیلزاد، علی احمد جلالی، حنیف اتمر، سید منصور نادری، حاجی دین محمد، ظاهر قدیر و سایرین.

کمپاینهای اشرف غنی را بیشتر جلوه دادند، راپورهای میان تهی را از آن به نشر رساندند، موقع بیشتر برای سخنرانی های اشرف غنی مساعد ساخت شد و مشاورین بسیار قوی خارجی را در امور کمپاین های انتخاباتی در اختیار اشرف غنی قرار دادند، که معلوم میشود پله ترازوی اشرف غنی نسبت به سایرین گرنگی میکند و به باور غالب اشرف غنی را برنده انتخابات چند روز بعد اعلام خواهد داشتند.

اشرف غنی از چند زاویه نزدیکی بیشتر به اهداف امریکایی دارد:

- تحصلات اشرف غنی در یکی از پوهنتونهای امریکایی در بیروت به اتمام رسیده، پوهنتون امریکایی در بیروت از جمله پوهنتونهای است که بخاطر امریکایی ساختن اذهان، در کشورهای مختلف اسلامی بنیاد گذاشته شده و فعالیت دارند.

- اشرف غنی بیشتر عمر کاری خود را در امریکا به سر برده و بخاطر منافع امریکایی ارج خاص قایل است.

- اشرف غنی یک فرد کامل سیکولر است، پیوند مذهبی بنام دارد، پس به سهولت میتواند همراه امریکا را بدون اینکه در باورهای خود، با آن مشکلی را احساس کند قبول نماید.

- خانم اشرف غنی یک عیسوی لبنانی و دوست داشتنی کلچر غرب به گونه افراطی است، پس امریکا میتواند از حریم شخصی اشرف غنی نیز دست رسی به معلومات دقیق داشته باشد، در مورد حقوق زنان و تعریف جایگاه زنان در مسائل اجتماعی نیز به گذشت زمان دست اوردهای قابل ملاحظه را کسب خواهد نمود.

- اشرف غنی روی تفکر خود میتواند که افغانستان را از مذهبی بودن فعلی، که جلو منافع امریکا را میگیرد در فاصله قابل توجه قرار دهد، و بدین وسیله زمینه اتوماتیک برای اشغال دایمی افغانستان و به انرژی افغانها مساعد میگردد که طبعاً زمانگیر خواهد بود ولی نتیجه به مراتب بیشتر از فعالیتهای نظامی دارد.

پس از وضعیت کنونی به وضاحت میرسد که برنده این انتخابات جعلی اشرف غنی خواهد بود، در صورت مزاحمت کاندیدهای دیگر، بعد از برگزاری انتخابات، امریکا توسط سفارت خود، به وسیله تبلیغات رسانه های غربی و نیز اگر لازم دیده شد از طریق مداخله جنرالهای امریکا، دست درازی مستقیم خواهد نمود و متمرّدین را به تهدید و گوشتاویهای عقب پرده، ساکت خواهد کرد.

نوی پسرلی دنوو زېرو سره

حسن زوی

دهېواد په زیاترو برخو کې چې د ژمي موسم سخت سوړ او غرونه په واورو پوښل شوي وي طبعاً پکې د دښمن پر ضد عملیات راکمېږي او چې ژمی په وتو او ځمکې ته د ښکلا ښونکي د قدرت دنوي پسرلی ښکلې هواگانې په پیلېدو شي نو د دین د سربلندی، د خاورې د ازادۍ او دخپلې ملي او مذهبي نوامیسو نه د دفاع په خاطر د دښمن پر ضد د طالبانو جهادي عملیاتو نوی مبارک پسرلی هم ورسره پیل شي؛ دلورو عزایمو، پخوا رادو، عالي حوصلو سره یوځای تازه دمي طالبان دنویو جزباتو، نویو پروگرامونو او نویو تاکتیکونو له مخې په نوي نوم د دښمن پر ضد پسرلني عملیات پیل کړي او بیا نړۍ وه ویني چې هر څل په نوي نوم پیل شوي پسرلني عملیات د تېر په پرتله ډېر قوي، دښمن ته زیات زیان اړونکي او حیرانونکي وي.

خو دا ځل دخوښۍ ځای دادی چې دا چې د ژمي ساره چې لاندې ختم شوي، د پسرلي تود وښه لابیځي نده محسوسه شوې او اسلامي امارت لا د دښمن پر ضد په نوي نوم پسرلني عملیات ندي اعلان کړي چې په عمل کې مجاهدینو دخپلو کامیابو جهادي عملیاتو پسرلی راوست او لا د پسرلي خوږې وږمې ندي خپرې شوي چې دخپلو پاکو قربانیو په پاکو وږمو دهېواد ټوله فضا معطره او د اسلام شجره یې په خپلو سپېڅلو وینو خړوب کړه.

هو! نړۍ رښتیا هم کوته په غاښ ده؛ په اطرافو کې خو هسې هم طالبان برلاسي دي نو ځکه پردښمن ستر ستر عملیات هم حیرانونکي نه وي خو دا چې پلازمینه کابل نسبتاً آرامه گڼل کېږي او په پرله پسې توگه پکې پردښمن د طالبانو د حملو زیاته ویره نه وي په کابو یوې اوونۍ کې د کابل

ښار په زړه کې دانتخاباتو د کمپاین په یو مرکز بیا د بهرنیانو په هستوګنځي سرینا نومې پنج ستاره هوټل ورپسې پروڼ د بهرنیانو په میلمستون چې په عین حال کې کلیسا هم وه او نن دتش په نامه ازادو انتخاباتو په مرکز ستر او کامیاب ډله ایز فدائي عملیات چې دښمن ته یې درانده ځاني او مالي تاوانونه ورواړول نړۍ یې سخته حیرانه ، دعاصبو لوییديځوالو هېوادونو دغروړ ټولې ماڼۍ یې ولړزولې او داشغالګرو ځان غولونکو ددې دعوو دروغ یې ټولې نړۍ ته ښکاره کړل چې ګینې ددوئ په لاس روزل شوي غلام او لاسپوڅي امنیتي ځواکونه دطالبانو په مقابل کې دجنگېدلو او دلا سپوڅي ادارې نه ددفاع توان لري .

دې کامیابو عملیاتو دافغانستان مجاهد باتور ولس او ټول مسلمان ملت ته له ځانه سره ډېر لوی زیري لرل ؛ دمجاهدینو دلیویو فتوحاتو او غاصبو ځواکونو او دهغوئ دغلامانو دشرمیدونکي ماتې زیری .

موږ دانیګ فال او دقیاس کن زځلستان من بهار مرا مصداق یې ګڼو ؛ دا عملیات هغه څو خاڅکي دي چې له ځان سره دځان پسې درحمت دلوۍ باران زیری لري .

دافغان مجاهد ولس او دټولې نړۍ دمسلمان ملت لپاره درحمتونو او خوښیو نه ډک دباران به زموږ له هر دښمن لپاره هغه خونړی سیلاب رامنځته کړي چې به یې ټول شوم پلانونه ، لوړ لګښتونه ، او اوږده امیدونه لاهو او دنابودی سترو ګرځونو ته وروړه غورځوي .

نو دښمن باید پدې پوهه شي چې په ټوله کې ټول مسلمانان او بیا په ځانګړی توګه ددې خاورې باتور شازلمیان دخپل دین ، ملت ، ملي اقدارو او نوامیسو نه ددفاع او دعاصبو طاقتونو دقبضې نه دازادۍ لپاره دپیل شوي جنګ نه هیڅکله هم سترې کېدونکي او په شا کېدونکي ندي ؛ ښه به دا وي چې ټول اشغالګر په خپلو ارادو یو ځل بیا غور وکړي ؛ دامینتي تړون او نورو پلمو دلته دپاتې کېدو خوبونه له خپلو فکرونو وباسي او دلازیاتو بی ګټو مالي لګښتونو او دخپلو نازولو بچو دضیاع لړۍ ودروي او له دې خاورې چې څومره ژر کېدای شي خپل فوځونه وباسي ګینې بیا به لاسونه مروړي خو وخت به ځینې تېر وي .

آيا پوتين د پخواني شوروي په لټه کې دی ؟

عبیدتنویر

د کریمه جزیرې د ټولپوښتنې په نتیجه کې چې نوموړې حساسه سیمه دروسی په ګټه والحق تمامه شوه ، اوس داسې انګیرنې روانې دي چې د پخواني شوروي اتحاد نورې سیمې اوان هیوادونه هم ځان بیرته له روسیې سره یوځای کړي .

د پخواني شوروي د ازادو شوو هیوادونو ترمنځ د پولو شخړې ، دنړۍ په اړه د پوتین نوی سیاست ، د جنګ ، اقتصاد او سیاست په ډګرونو کې د امریکا کمزوری حالت او اروپایي ټولنې ځینې اشتباهات ، د یوشمیر کتونکو په اند د دې باعث ګرځیدلي چې روسیه د امریکا او غرب په وړاندې ځان غښتلی کړي او هغه ستراتیژیکي سیمې چې یو وخت د شوروي جزیل کیدي بیرته یې په خپل قلمرو کې راولي .

په دې ورستیو کې دروسی د لبرال ګوند مشر ولادیمیر ژیرینوفسکی ، د قریباغ د لانجې حل په دې کې غښتلی وبله چې ارمنستان او ازربایجان هیوادونه دروسیې له خاورې سره ملحق او یوځای شي ، هغه د پخواني شوروي له ټولو ازادو شوو هیوادونو څخه و غوښتل چې د فراندوم په ذریعه دې له کوم زور او جبر پرته دروسیې غیږې ته وروګرځي ، د ژیرینوفسکی په وینا د پخواني شوروي اتحاد غړو هیوادونو یو له بل سره په سوونه کاله ګډ او مشترک ژوند تیر کړی او اوس هغه وخت بیا راغلی چې یو د بل مټي غښتلی او دیوه لوی قوت په څیر تبارزو کړو .

د پخواني شوروي اتحاد رهبر ، میخائیل ګورباچف هم له روسیې سره د کریمه د یوځای کیدو په غبرګون کې ويلي و چې د ایوپرځای کار و شواو یوه لویه اشتباه پرې جبران و ګرځیده په دې معنا چې یو وخت کریمه دروسیې دخلکوله ارادې او خوښې پرته او کراین ته ډالی شوي وه .

د سعودي عربستان الریاض ورځپاڼې هم په دې ورستیو د کریمه موضوع شاربلې او ترڅنګ یې ویره ښکاره کړې چې دروسیې اوسنی ولسمشر ولادیمیر پوتین پلان لري چې د پخواني شوروي له ولکي وتلي هیوادونه بیرته سره منسجم کړي او ولسونه یې د یته قانع کړي چې یوځل بیا له روسیې سره یوځای شي ، خود ورځپاڼې په قول مسلمان نشینې سیمې به د پوتین دغه پلان ته

چندانې مثبت ځواب ونه وايي ، ځکه هغوی فکرکوي چې دپخواني شوروي په وخت دهغوی اسلامي او ديني ازادي ترېنولاندې شوي وه او فرهنگي اقداريې له منځه وړل شوي وو. دامريکا دضعف نکته ؟

شک نشته چې امريکا د عراق او افغانستان په جنگ کې خپل جنګي او اقتصادي مورال بایلود ، دشمالې کوریا داتمي ازموینو په موضوع کې امريکا له شکست سره مخ شوه ، دایران اوسوريې په مسایلو او شخړو کې دروسانود مستقيمي مداخلې په ترڅ کې دامريکا سیاستونه او تهدیدونه بې نتيجې وختل ؛ همدا او دپته ورته دنورو جوهاتو او نړيوالو تحولاتو له امله روسيې وفهموله چې نورامريکا دسیاست او امپراطورۍ چلولوله بامه په غورځيدودۍ ، او همدغه بڼه فرصت دی چې روسیه بیرته دځان دپیاوړي کیدلو هڅې پیل کړي نوږومبی ګام يې داوکراین دکریمه جزیرې په خپلولو وکړ.

واشنګټن پوست هم په په یوې ورستۍ سرمقاله کې همدې موضوع ته اشاره کړې چې دروسیې سره دکریمه یوځای کیدل دغرب اوامريکا لپاره لویه فاجعه او دخطر ښکاري ، سرچینه زیاتوي چې دامريکا اوناټو هیئت اورعب هغه مهال نور دروسیې په وړاندې بې ارزښته وبلل شو چې اوباما اوناټو دیولي اقتصادي او سیاسي تحریمونو د لگولو په ګواښونو سر بیره روسیه دکریمه په موضوع کې له خپل دریځ اړولو څخه په شا نکړای شوه .

که څه هم دروسیې تحلیل ګران په اند دې چې روسیه لاهم دنړيوال توب لپاره یولي اقتصادي او سیاسي پرمختیا و ته اړتیا لري اولاهم هغه حد او درجي ته نډه رسیدلي چې دامريکا اوچین په خیرخپل سیاسي او اقتصادي اهمیت اورول ترلاسه کړي ، خوبیا هم که چیري روسیه له ځان سره دیوشمیرنورو هیوادونو دالحاق هڅو ته دوام ورکړي ، کیدای شي په شرقي اروپا اومنځنۍ اسیا کې هغه دیومهم قوت په توګه ځان وځلوي .

له بل لوري دامريکا اوغرب لپاره داندېښني بل مهم ټکی دادی چې کیدای شي دچین اورووسیې ترمنځ دیوالي او په مسایلو کې دګډدریځ نوی پړاو رامنځته شي ، ځکه دنړۍ اوسیمي په باب دچین اورووسیې سیاستونه لدې وړاندې هم ترډیره ځایه یوخیل بریښیدلي دي ، ځکه چین اومسکو له یوبل څخه په لنډه موده کې دکوم تهدید او جدي مخالفت احساس نکوي ، تردې پوري چې روسیه په چین باندې پرمختللي هوايي اوبحري پوځي تجهیزات پلوري چې دچین خلک يې سخت په ځان راجذب کړي ، له بل اړخه چین اومسکو ویره لري چې امريکا یان په فضا کې دبالستیکي لیري ویشتونکو توغندیو دفاعي قوت رامنځته نکړي ، همدغه علت دی چې چین اومسکو دنورو یولي اقتصادي ، سیاسي او پوځي مشترکاتو ترڅنګ کلک عزم لري چې امريکا په فضا کې له تسليحاتي مسابقي او پرمختګ څخه راوګرځوي او په وړاندې خنډونه جوړکړي .

(سعادت لاروی)

عام انتخابات چي ددیمو کراسی او غربي رواج یو داسي پدیده ده چي نه پکي دانسانانو لیاقت ته کتل کیږي نه یې هم دیانت امانت او سپیڅلتوب ته بلکي دلته یې یوازي شمیر ته ترجیح ور کول کیږي ، عالم او ددوی په اند ظالم مظلوم ، عادل او جابر ، پوه او نا پوه عامي ، پاک او ناپاک ، ووړ او زوړ په رایه ور کولو کي سره یو برابر دي

چي په دې کار سره دپوه ته دکشرانو بې علمو او ناولیو په او عمدا ددوی لیاقتونه له پامه غور زول قانون کي دښه او بد رایه یوه شمیرل کیږي چي دا په ذات کي له عدالت انصاف او پوهي سره یوه جگړه او په وړاندې یې ستره جفا او ناسم چلند بللای شو

په افغانستان کي دروان ۲۰۱۴ کال انتخابات چي دامریکا په خوښه تر سره کیږي او هغه چاته به رایې ور کول کیږي چي دوی ور ته معرفي کړي وي چي هغه یا داخلي جنگسالاران او یا هم په بهر کي روزل شوي سگشویان او کفري مزاجه غربي ټوک خواره زموږ د هیواد دنفوسو شمیره چي دا مهال تر ۳۰ میلیونه اوږي یوازي دښاري سیمو دولتي مامورین او یا هم هغه کسان چي دټوپک دمیل په زور وټاکنو ته اړ ایستل کیږي دپور ته شمیرې په تناسب لس فیصده هم نشو بللای نو چي داسي ده څرنکه به دا انتخابات افغان ولس ته دمنلو وړ وي زموږ هیواد وال دا هر څه په خپلو سترگو ویني چي ددوی انتخاباتي کمپاینونه دفترونه کاروانونه تر بریدونو لاندې نیول کیږي او هره ورځ یې په لسه او پلویان دمرگ کومي ته لوږي یایې کاندیداتوران سره له ساتونکو او پولیسو دمجاهدینو له لوري ژوندي اسیران کیږي خو غربي رسنۍ لا هم په واز کومي دانتخاباتو دپرمختگ دښوونې رغوي او په وار وار دا تکراروي چي دا ځل تر پخوا خلک و انتخاباتو ته ډیر لیوال دي کله وایي چي دشبې له دوو بجو لاینونه تر تیب شوي او تر مازیگر پوري خلک درایې کار تونو اخیستلو ته په لاین کي انتظار

باسي او كله هم له دولتي مامورينو سره دعامو خلكو په نوم مر كې تر ټيبيوي چي وښيي په هيواد كي سم سمكي دي او دوى ته كوم خطر نشته دوى داهم وايي چي موږ په ۳۳ ولاياتو كي ۶۷۰۰ دانتخاباتو مر كزونه خلاص كړي كه داشميره پر ۳۳ تقسيم شي نو په هر ولايت كي ۲۰۰ مراکز ددوى له لوري پرانستل شوي چي داهيچا ته دمنلو ندي ځكه خلك په خپلو سترگو گوري چي په هر ولايت كي دگوتو په شمير مراكز تعين شوي

دوى له داڅو ورځنيو فدايي بريدونو دومره و ويدل چي نه يې بهرني څارونكي پاتې شول او نه دوى په هغه اندازه چي په كار ده و دفترونو ته حاضريري ددې لپاره چي له دې كارنده بريدونو خوندي پاتې شوي وي درواني مياشتې له پيل نه يې دلويو لارو مسافرو ته مخه كړې او هغه چي پگړي يې پر سر وي يايي بريدو وي يايي خير و طالب ته ورتو وي له سپرلي موټرونو شوه كوي او اذيت كوي يې ياهم ددوى دجاسو سي شبكې له لوري په مر موز ډول په شهادت رسول كيږي او يايي وزندانو ته اچوي چي ددوى دغه ظالمانه عمل نوره هم داو لس غوصه را پار ولي او له دوى نه بيزاري اعلانوي *

سرطان يوه ډيره خطرناکه ناروغۍ ده چې په عمومي توگه په ميرمنو يا ښځو کې ډير تلفات لري، دسينې سرطان په نارينو کې هم پيدا کيږي خو په ډيره کمه اندازه، مونږ په دې بحث يا څيړنه کې د ميرمنو په اړه خبري کو، په دې برخه کې لومړی بايد د اناتومي په اړه وغږيرو، په ميرمنو کې سينه د شيدو له غدواتو څخه جوړه ده، هغه قنات چې د سينې په سر کې ختميږي يا پای ته رسيږي د سينې شاته هغه عضلات دي چې د شاله هډو کو سره اړيکې يا ارتباط لري. څنگه يو سرطان وده کوي، د دانشمندانو په وينا، يوه نورماله حجره د بهرنيو عواملو له امله په چټکي سره وده کوي، چې يوه حجره په ډيرو حجرو بدليږي او يوه غده جوړوي، وروسته د دې غړې جدار شليري يا لمنځه ځي، او سرطاني حجرې په وينه کې ننوځي، له دې امله چې وينه د انسان بدن په ټولو برخو کې جريان لري، د بدن په نورو غړو يعني بدن په نورو اړگانو کې نورې غدې جوړيږي، سرطاني حجرې هم د شيدو په غدواتو او هم د سينې په قنات کې وده کوي. په دې وروستيو کې څيړونکو، د ډي ان اي DNA په اړه په بشپړه توگه يوه څيړنه ترسره کړه، لکه څنگه يې چې د يوه ناروغ يا مريض په بدن کې يوه نورماله حجره او يوه سرطاني حجره وليده، دوي په دې پوه شول چې تقريبا په سرطاني ډولونو کې ټول سلولونه د دې فکټورونو ۹ ډوله جوړوي، او همدا څيړنه ښيي چې دغه فکټورونه د هر کس په ډي ان اي DNA کې شتون لري، او د بهرنيو عواملو لکه، د راډيو اکټيف شعاوي، د هوا اکټي، خراب خوراکي توکي او نورو نورو له امله دغه فکټورونه فعالیږي. په امريکا کې د څيړنو د ملي مؤسسي پخوانی مدير داکټر فرانسيس کالينز، د سرطان په څيړنو کې دغه مطالعه يو مهم بدلون په گوته کوی، او دري ډوله فکټورونه يې د تومور د څيړني په موخه د جينونو مسؤل ياد کړي دي او څلور ډوله جينونه د سرطان په وده کې مهم رول لري. عالمان په دې اند دي، په سرطان داخه کيدو د څلور فکټورونو هغه دري مسؤل څپونکي فکټورونه چې د سرطان لامل کيږي، کولای شوله هغې څخه د سرطان د ناروغې درمل جوړ کړو، خو د سرطان د لمنځه تلو لامل شي.

د مخنيوي لارې چارې

ديادونې وړ ده، هر ښځه (ميرمن) بايد د ځان وينځليو حمام په وخت کې د خپل لاس په وسيله د خپلې سينې شاوخوا سيمي لمس کړي، که کومه کلونگي يا (غوټه) لمس يا احساس کړي نو له ځنډ پرته دې ژر تر ژره ډاکټر ته مراجعه وکړي، او که له دغې ناروغې څخه ژر درملنه وشي علاج يې شونې دی.

دغه راز د فرانسې په استراسبورگ ښار کې يوه پروفيسور د دې ناروغې په اړه يو کنفرانس جوړ کړ، چې د دې پروفيسور د وينا وولمخې، غوښه او بوره د سرطان په ناروغې داخه کيدو غذا ده، او لازمه ده چې له دې دوه خوړو څخه لږه استفاده وشي.

د جهاد فقهي مسائل

جهاد کې له کفارو څخه داستعانت يا مرستې غوښتلو شرعي حيثيت

مفتي ابو محمد (حقاني)

اتمۀ برخه

د عربي لغت کتابونو (لسان العرب او الجوهری) کې يې داستعانت داسې معنی کړي چې: الاستعانة د استعان مصدر دی، او دا طلب العون يا د مرستې غوښتلو ته وايي، چې اصطلاحي معنی هم دلغوي هغې غوندې ده او تقريباً سره يوشان دي.

داستعانت ډولونه

استعانت په دوه ډوله دی، يو له الله تعالى څخه استعانت غوښتل او بل دده څخه ماسوی له بل چا څخه کمک غوښتل؛ چې له الله تعالى څخه مرسته غوښتل په ټولو شیانو کې مقصود او مطلوب وي، چې هغه مادي وي، لکه قضاء الحاجات يا لکه توسع في الرزق، او که معنوي وي، لکه (تفريج الكرب) چې دابه ددې آيتونو مصداق شي چې: {إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ} (سورة الفاتحة / ۵). و قوله تعالى: {قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ اسْتَعِينُوا بِاللَّهِ وَاصْبِرُوا} (سورة الأعراف / ۱۲۸). او استعانت دطاعت په

شان الله تعالى جل جلاله ته د دعا په توجه کولو هم کيږي، لکه چې الله جل جلاله فرمايي :
 {وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ} (سورة البقرة / ۴۵)

استعانت په غير له الله تعالى څخه کله له انسانانو او کله له پيريانو څخه کيږي، له پيريانو څخه مرسته غوښتل ناروا او حتی کله کفر او شرک ته هم ورسېږي، لکه پدې کریمه آيت کې چې راغلي : {وَإِنَّهُ كَانَ رَجَالٌ مِنَ الْإِنْسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا} (سورة الجن / ۶)

مگر فقهاوو په اتفاق سره دانسانانو څخه مرسته غوښتل په هغو ځايونو کې روا بللي، چې پدې کې کوم ډول خير مقدر وي، لکه پدې کریمه آيت کې چې راغلي : {وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ} ((سورة المائدة / ۲)).

خود انسانانو څخه مرسته يا استعانت غوښتل، کله ناکله دوجوب درجې ته هغه وخت ورسېږي، چې بيرنۍ يا داضطرار حالت وي او ددې مرستې له غوښتلو پرته دهلاکت شونتيا وي، لکه دې مبارک آيت کې چې راغلي : {وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ} .

جهاد کې له کافرو څخه مرسته غوښتل

په (فتح القدير ۴ / ۳۲۷، کشاف القناع ۳ / ۴۸، او حاشيه ابن عابدين ۳ / ۲۳۵) کې داسې راغلي، چې: احناف رح او حنابل رح وايي، چې جنگ کې داړتيا او ضرورت پر وخت له نا مسلمانو وگړو څخه استمداد يا مرسته غوښتل روا دي، شوافع رح پدې استعانت غوښتلو کې څه شرطونه وايي، لکه داچې دمسلمانانو مشر ددې مرسته غوښتل شويو کفارو دخيانت څخه مطمئن وي، همداسې ورته ددوئ حسن رايه دمسلمانانو په هکله معلومه وي، اوبل داچې ددوئ نه دمسلمانانو پوځي طاقت دومره ډير وي، چې که چير ته دامستعان بهم کفار دښمن ته ورواوړي، نوچې جنگي ليکې مسلمانان پخپله غښتلي کړي او مقاومت جاري وساتي، او مالکيان رح هم له نا مسلمانو وگړو څخه مرسته روا بولي، خو دده خوښه پکې شرط گړځوي .

داستعانت دجواز دليل :

علامه شامي رح په (حاشية ردالمحتار) کې ليکلي: چې رسول الله صلى الله عليه وسلم دبدر په غزا کې يوه مشرک چې غوښتل يې تر څو برخه ورسره په جگړه کې واخلي

بیرته وشاره، خویا په (خیبر غزوه) کې یې (د بني قنقاع) له یوه یهودي څخه مرسته غوښتي او همداسې یې د (حنین په غزا) کې د (صفوان بن امیه) چې مشرک و، هم مرسته اخستي ده. نو معلومیږي چې له کافرو څخه استمداد اخستل په جهاد کې روادې او کومه قبح نلري، لکه د علامه ابن عابدین شامي د حاشیې (ردالمحتار) پدې عبارت کې هغه احادیث رانقل شوي چې داړتیا پروخت جهاد کې له کافرو څخه مرسته اخستل ټایېږي، او صراحت پرې داسې شوی: ..... ثُمَّ قَالَ وَقَالَ الشَّافِعِيُّ رَدَّهُ عَلَيْهِ الصَّلَاةَ وَالسَّلَامَ الْمُشْرِكُ وَالْمُشْرِكِينَ كَانُوا فِي غَزْوَةِ بَدْرٍ ثُمَّ { إِنَّهُ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ اسْتَعَانَ فِي غَزْوَةِ خَيْبَرَ بِيَهُودٍ مِنْ بَنِي قَيْنُقَاعَ ، وَفِي غَزْوَةِ حَنِينَ بِصَفْوَانَ بْنِ أُمِيَّةَ ، وَهُوَ مُشْرِكٌ } قَالَ رَدَّانَ كَانُوا لِأَجْلِ أَنَّهُ كَانَ مُخِيرًا بَيْنَ الْإِسْتِعَانَةِ وَعَدَمِهَا فَلَا مُخَالَفَةَ بَيْنَ الْحَدِيثَيْنِ وَإِنْ كَانُوا لِأَجْلِ أَنَّهُ مُشْرِكٌ فَقَدْ نَسَخَهُ مَا بَعْدَهُ..... (حاشیه ردالمحتار / ج ۱۶ / ص ۵)

له جگړې پرته له کافرو څخه مرسته غوښتل

په (المغني، حاشیه ابن عابدین شامي او قلیوبي وعمیره) فقهي کتابونو کې داسې راغلې دي، چې في الجملة یا په عمومي صورت کې له قرباتو او ديني مواضعو څخه په غیر له نامسلمانو وگړو څخه چې هغه اهل کتاب وي که غیر اهل کتاب وي، مرسته غوښتل ترې روادې، دبیلګې په ډول د علم حساب، خط و کتابت، شعر و شاعري، تخنیکي او ساینسي امورات، ساختماني چارو کې، لکه پلونه، جوماتونه او هستوګنځي جوړول او نور کې ترې کمک غوښتل کوم باک نلري البته په قرباتو کې ترې مرسته غوښتل ناروادې لکه اذان، تعلیم القرآن او د حج په شان نور داسې چې شرعاً یې پکې مزاولت ممنوع وي لکه د مسلمانانو او یا د دوی داو لایت او پرې واکمني او داسې نور.....

خو کله نا کله له اهل کتابو څخه مرسته د ذبیحو او ښکار په شان ځینو مواردو کې مباح وي او دنورو نامسلمانو وگړو څخه لکه مشرکین، مجوسیانو غوندې له نورو څخه جواز نلري.

(المغني ۱/ ۸۳، ۵/ ۵۰۶، ۵۰۹، ۶/ ۵۹۱ ط الریاض، وابن عابدین ۲/ ۳۸، ۴/ ۴۰۰، ۵/ ۱۸۹، و قلیوبي وعمیره ۲/ ۱۵۶، ۳/ ۳۳۷، ۷۴/ ۱۷۸.)

د کفارو پر خلاف له یاغیانو څخه مرسته غوښتل

د کفارو پر خلاف د مسلمانو یاغیانو یا بغاتو څخه مرسته غوښتل، دا حنافو رح، شوافعو رح، مالکیانو رح او حنابلو رح په څلور ګونو مذهبونو کې جواز لري او دې کې کوم ډول حرج نشته، یعنې که چیرته مسلمانان ضعیف وو، او د محاربو کفارو سره یې د جګړې ځواک نه درلود، نو هغو یاغیانو څخه هم مرسته غوښتې شي، چې ددې اسلامي حکومت احکامات او فرامین نه مني او پر خلاف یې بانډ او غرونو کې مورچلونه نیولي وي، او ددې اسلامي دولت په قلمبرو کې سرکشي کوي چې حوالې یې دادي :

(فتح القدير ۴/ ۴۱۶، والتاج والإکلیل ۶/ ۲۷۸، وبلغة السالک لأقرب المسالک ۲/ ۴۱۵ ط الحلبی، والمغني ۱۰/ ۵۷ ط المنار، ومغني المحتاج ۴/ ۱۲۸ ط الحلبی، وبدائع الصنائع ۷/ ۱۴۱، والخرشي ۵/ ۳۰۲ ط الشرقية.)

خو که چیرته یاغیان ځواکمن وو، او اسلامي حکومت یې له مهارولو او ایل کولو څخه عاجزو، نو بیا دې صورت کې دا اسلامي حکومت د کفارو څخه ددې یاغیانو د خپلو لپاره کمک غوښتې شي که نه؟ هغه مسئله چې احناف پرې له نورو مذاهبو سره اختلاف نظر لري، یعنې له احنافو پرته یې شوافع رح، مالیکان رح او حنبله رح ناروا بولي او احناف یې روا بولي!

چې د مذاهبو فقهي کتابونو داسې تفصیل ددې مسئلې لیکلی دی :

مالکیان رح، شافعیان رح او حنبلیان رح فرمایي :

چې د مسلمانو یاغیانو خلاف له کفارو څخه مرسته غوښتل حرامه ده، دا ځکه چې هدف ددې یاغیانو وژنه نه ده، بلکې ددوی مخه نیول او دفع کول دي، او کفار خوددوی وژنه غواړي، خو که بیا هم ددې اطمینان موجودو، چې له کفارو څخه مرسته به صرف ددې لپاره وي، چې ددې یاغیانو کنترول به وکړای شي، نو کمک غوښتل ترې روا دي، خو احناف رح او جمهور علماء په اتفاق سره پدې باوري دي، چې کله د مشرکانو واکمني وه، نو بیا له کفارو څخه د یاغیانو پر خلاف مرسته یا استعانت غوښتل حلال ندي او دا خوطاهره خبره ده، مګر که چیرته د اهل عدل حکومت و، نو بیا که اړتیا هم نه وي، د اهل ذمیانو او د یاغیانو په یوه ډله استعانت یا مرسته غوښتل روا دي، دا ځکه چې اهل عدل چې کومه مقاتله یا جګړه کوي، نو د دین اسلام داعزاز لپاره یې کوي او استعانت له یاغیانو څخه داسې دی لکه

پردوی چې وي! حوالې يې دادي: (حاشیة ابن عابدين ۳/ ۴۱۶، وحاشیة الدسوقي ۴/ ۲۹۹، والتاج والإكليل ۶/ ۲۷۸، والمهذب ۲/ ۲۲۰، ونهاية المحتاج ۷/ ۳۸۷، والمغني ۸/ ۱۱۱، وكشاف القناع ۶/ ۱۶۴)

په عباداتو کې د بل چاڅه مرسته غوښتل

دا خبره څرگنده ده، چې د عبادت په ترسره کولو کې، له بل چاڅه مرسته غوښتل روا دي، او دې کې کوم حرج نشته، خو اوس دا خبره چې آیا دا مرسته کول، دهغه چاسره د عباداتو په ادا کولو کې چې ددې استمداد او استعانت پرته خپل عبادات نشي ترسره کولای (قدرت ملزمه) دی که څنگه؟ دلته بین المذاهب دا خبره اختلافي ده، ځینې احناف علماء چې شوافع او حنبله علماء هم ورسره موافق دي، وایي چې کله دیوه معذور انسان سره څوک مرسته وکړي، نو دې صورت کې داسې معتبر ګرځول کیږي چې دا انسان په عبادت قادر دی او دضعف او احتیاج له عذره دا انسان وتلی دی، لکه اودس او یا قیام په لمانځه کې، او ځینې نور احناف علماء رح، چې دامام مالک رح دمذهب د علماوو په نظر هم همدا مفهوم استفاده کیږي، دبل چا په معاونت او کمک څوک په عبادت قادر نشي معتبر بلل کیدای، داځکه چې معونت دلته یو نقلي غوندې حسابیدای شي!

چې دزیات معلومات لپاره دالاندې کتابونه او حوالې بسنه کوي:

(فتح القدير ۱/ ۸۵ ط دار صادر، والتاج والإكليل على الخطاب ۲/ ۳ ط ليبيا، ومغني المحتاج ۱/ ۶۱ ط الحلبي، والمغني مع الشرح الكبير ۱/ ۱۳۱ ط دار الكتاب العربي.)

د جهاد لپاره د کافرو اجاره کول

دامام شافعي رح دمسلک علماوو، پدې صراحت کړی، چې جهاد کې د کافر په اجاره نیول او کرایه کول روا دي، اما د احنافو کتابونو کې د کافر د اجاره کولو د مشروعیت کوم صراحت ما پخپله پیدا نکړای شو، صرف دومره مې پکې وموندل، چې د کافرو څخه د ضرورت پر وخت مرسته غوښتل روا دي، او بیا به ورته څه بدل معاوضه (رضيخه) ورکړای شي، خو دا چې اجاره یې کړي، د احنافو صراحت نه تر ستر کیږي، مګر شوافع رح

یې جایز بولې، حتی شوافع رح وایې، چې د (ذمي، مستامن، معاهد) غوندې (حربي کافر) هم جهاد کې په اجاره نیول کیدای شي، خو دوی هم ورته داسې شرط ږدي، چې دا کافر به هر څوک نشي اجاره کولای، مگر صرف د مسلمانانو د امام لخوا به اجاره کیدای شي، د غنیمت څخه نه، بلکې د خمس الخمس څخه به ورته بدل الاجاره ورکول کیږي، لکه په الموسوعة الفقهية کې داسې عبارت راغلی ((الشَّافِعِيُّ بَأَنَّهُ يُصَحُّ اسْتِجَارُ ذِمِّيٍّ، وَمُسْتَأْمَنٍ، وَمُعَاهِدٍ، بَلْ حَرْبِيٍّ لِلْجِهَادِ مِنْ قَبْلِ الْإِمَامِ ..... وَلَيْسَ لَغَيْرِ الْإِمَامِ ذَلِكَ؛ لاحتياج الجهاد إلى مزيد من نظر واجتهاد.))

تر ډیرې پلټنې وروسته مې د شوافعورح په کتابونو کې دا مسئله پیدا کړه، چې هغوی پخپله لیکلي وو، چې جهاد کې د کافر کرایه یا اجاره کول روا دي، خو دا صرف د شوافعو په مسلک کې د جواز حکم لري، دامام ابوحنيفه رح او امام مالک رح په مذهبونو کې جهاد لپاره د کافر اجاره یا کرایه کولو کې خلاف ثابت دی، نودې وضاحت سره که څه هم دا حنفو کتابونو کې مې په دومره صراحت سره دا مسئله ونه موندله، له نیکه مرغه پخپله شوافعورح منلي وه، چې دامام ابوحنيفه او امام مالک رح څخه دې مسئله کې خلاف راغلی، لکه د شوافعو علماوو کې د (قیلوبي او عمیره) په مشهورو حاشیو کې چې داسې صراحت شوی دی : وَيَصَحُّ اسْتِجَارُ ذِمِّيٍّ (لِلْإِمَامِ قِيلَ وَلِغَيْرِهِ) مِنَ الْآحَادِ، وَالْأَصَحُّ الْمَنْعُ لَأَنَّهُ مِنَ الْمَصَالِحِ الْعَامَةِ لَا يَتَوَلَّاهَا الْآحَادُ وَيَعْتَفَرُ جَهْلُهُ الْعُمَرُ لَأَنَّ الْمَقْصُودَ الْقِتَالَ عَلَى مَا يَتَفَقُّ

الشرح

قوله: (ويصح استجار ذمي) أي كافر مطلقاً خلافاً للإمام مالك وأبي حنيفة ونصح بلفظ المصلحة وتنفسخ بإسلامه وبالصالح على ترك القتال قاله شيخنا، (حاشيتا قیلوبي وعمیره/ج ۱۵/ص ۲۷۷)

دشوافعورح له نظره دمسلمانانو دامام لخوا به يې اجاره کول صحت لري، ځکه چې امام يو خو تام واک لري، بل جهادي مسايل يوه نوع دقيق نظر او اجتهاد ته اړتيا لري او ددې صلاحيت له امام المسلمين سره وي.

البته (دحنفي مذهب معتمدې فتاوی الشاميه) داسې عبارتونه ليکلي: چې ترې دمسلمان اجير يا جهاد ته داجاره کړای شوي مسلمان دغنيمت سهم معلومېږي، ددې عبارت نه چې وروسته به يې رانقل کړو، داسې ښکاري چې کله کوم څوک جهاد ته په اجاره شي او جهاد ته لاړ شي، نو دا جاري عوض (رضيخه) او له غنيمت څخه خپله برخه يا سهم دواړه نشي اخستلای، بلکې چې کله جنگ کې گډون وکړي، له غنيمت څخه به ورته سهم ورکول کېږي او رضيخه نه شي ورکول کېدای، داهل ذمه، ماشوم، مريي، ښځې، ليوني، معتوه او مکاتب پر خلاف، چې که دوی په جنگ عملاً برخه هم واخلي او پکې شريک شي، بيا به هم دغنيمت سهم نشي اخستلای بلکې (رضيخه) به ورکول کېږي (([تثنيه] اقتصَرَ الْمُصَنَّفُ عَلَى الْمَذْكُورِينَ؛ لَأَنَّ الْأَجِيرَ لَا يُسَهَّمُ لَهُ وَلَا يُرَضَّخُ لِعَدَمِ اجْتِمَاعِ الْأَجْرِ وَالنَّصِيبِ مِنَ الْغَنِيمَةِ إِلَّا إِذَا قَاتَلَ فَإِنَّهُ يُسَهَّمُ لَهُ بِحَرِّ آيِ خِلَافِ الْمَذْكُورِينَ، فَإِنَّهُمْ إِذَا قَاتَلُوا يُرَضَّخُ وَلَا يُسَهَّمُ لَهُمْ .....)) (ردالمحتار على الدر المختار/ ج ۱۶/ ص ۵).

دې فوق الذکر فتاوی حاشيه کې چې څومره معلومېږي، دمسلمان اجير حکم ترې خرگند دی، نه دکافر اجير! ځکه دکافر اجير لپاره په غنيمت کې برخه نشته، بلکې دهغه لپاره صرف رضيخه ده (يعني له سهم څخه کمه برخه) او دلته په غنيمت کې دده دسهم خبره شوي، نو دلته به مسلمان اجير ترې مراد وي.

حوالي دادبي :

(نهاية المحتاج ۸/ ۶۲، ۶۳ وما بعدها). (۱) ابن عابدين ۳/ ۲۳۵، والمبسوط ۱۰/ ۳۳، وفتح القدير ۵/ ۲۴۲، ۲۴۳ والخطاب ۳/ ۳۵۲، والمدونة ۳/ ۴۰، ومغني المحتاج ۴/ ۲۲۱، وروضة الطالبين ۱۰/ ۲۳۹، والمغني ۸/ ۴۱۴، وكشاف القناع ۳/ ۴۸).

د څرخ د ولسونو څه ګناه وه؟

ليکوال: شهيد عليزي

د امريکايانو له راتګ سره سم د هغو د جناياتو لړۍ يو تر بلې ورځې لا پسې پراخېږي. هره ورځ مونږ د خپلو وطنوالو د مړينې او د ځورونې خبرونه اورو. کله هم داسې سحرپه موږ نه دی راغلی چې د خوشحالي خبر مو اورېدلی وي، بلکه هره ورځ د وژنو، چاپو او د قتل عام خبرونه مو تر غوږو کيږي. کله په کنړ کې د وحشي امريکايانو عامه وژنه وي، کله د پروان د سياګرد پيښه مينځته راځي، کله د لوګر د سجاوند د سيمې د قتل عام خبرونه اورو. داسې ورځ او داسې ځای نشته چې د وحشي دښمن وحشت او ظلم يې نه وي ليدلی. دا ټول هغه ناوړينونه او جنايتونه دي چې هره ورځ يې امريکايان او د هغوی مزدوره اداره يې زمونږ په بې وسه، مظلوم او مجاهد پوره خلکو باندې پيل کړې او لا پسې دوام لري. د دغه جنايت يوه کړۍ دا اوس د لوګر ولايت د څرخ د ولسوالۍ په مظلوم او زړور ولس په مسلسل توګه روانه ده او د ولس ورځې کيږي چې دوام لري او ټول نړيوال په دې خبر دي.

د ولس ورځې کيږي چې د مزدورې ادارې اردو لپاره د دې چې د جعلې انتخاباتو بکسونه او نور انتخاباتي مواد تر ولسوالۍ ورسوي. او دې ناکامې او شرمېدلې پروسې ته د ختې پوزه جوړه کړي. نو د وحشت څخه ډک عمليات يې شروع کړل. او د خپل ظلم، وحشت او عام وژنې پروسې ته يې لا پسې شدت ورکړ. او په دې لسو ورځو کې يې تقريباً ۴۲ عام وګړي شهيدان او زخميان کړل. او ډېرې کورنۍ يې د غم په تغر کينولې.

د یادې ولسوالۍ یو قومي مشر سید الماس د دوشنبې په ورځ (۲۹) کال ۱۴۳۵ چې د حمل (۱۱) کال ۱۳۹۳ سره سمون خوري په رسنیو کې دا ناوړین داسې بیان کړ. د تېرو لسو ورځو راهیسې د دې ولسوالۍ په بیلا بیلو سیمو کې ملي اردو عملیات پیل کړي چې په ترڅ کې یې د ښځو او کوچنیانو او سپینږیو په ګډون (۴۲) تنو ملکي وګړو ته مرګ ژوبله رسېدلې. په دې عملیاتو کې (۱۱) تنه ملکي وګړي په شهادت رسېدلي او شاوخوا (۳۵) نور ټپیان شوي دي. ملکي وګړو ته مرګ او ژوبله د امنیتي ځواکونو او طالبانو ترمنځ نښتو کې د افغان ځواکونو په ډزو سره رسېدلې ده. امنیتي ځواکونه د عملیاتو پر مهال احتیاط نه کوي او له همدې امله ملکي وګړو ته مرګ ژوبله رسیږي.

همداراز په سیمو کې اوسېدونکي وايي دا لس ورځې کیږي چې د کرزي پورې مربوط ځواکونو عملیات شروع کړي دي او غواړي چې د پل عالم لخوا د څرخ ولسوالۍ ودانۍ ته د زمکې له لارې ځانونه ورسوي او د انتخاباتو لپاره اړین مواد او تدابیر ونیسي. مګر په دې لسو ورځو کې ایله دوی تر شش قلعه د دو سنگک تر بازاره رارسېدلي دي. چې دا سیمه د څرخ د درې خوله بلل کیږي. سره د دې چې د څرخ ولسوالۍ یوه کوچنۍ ولسوالۍ ده، مګر بیا هم دوی ونه شوی کړي چې ځانونه د ولسوالۍ ودانۍ ته ورسوي او خپلو قعله بندو ملګرو سره یو ځای شي. ځکه چې د طالبانو لخوا په دوی بریدونه کیږي او د دوی مخه یې نیولې ده. کله چې په دوی حمله وشي نو په طالبانو یې زور نه رسیږي بلکه مقابل کې په عام میشته ځایونو باندې د هاوان ناتار بریدونه کوي. چې دا لس ورځې کیږي د دوی دا لږی روانه ده. د څرخ ولسوالۍ اکثره سیمې لکه د قلعه نو د شیخ های سفلی سیمه او د قلعه نورا سیمه، چې د مامور گل محمد، للی، میرو او د معلم پائنده محمد او په ګڼو نورو کورونو مرمی لګېدلي دي. چې درې کسان یې زخمیان کړل او مختلفو کورونو کې د خلکو حیوانات مړه کړل او نوره مالی تاوانونه یې رسولی دي. علاوه له دې څخه په همدغه یاده سیمه کې د مولوی محمد شهید په دیني مدرسه او جومات باندې هم برید شوی دی چې د جومات تعمیر او نور وسائل تخریب شوي دي. همداراز د نوبسار په سیمه کې د مولوي عبدالواسع په کور او په دې سیمه کې په نور کورونو هم مرمي لګېدلي دي چې د مولوی عبدالواسع د کور نه (۹) کسان پکې زخمیان شول. همداراز د ښمن د هاوان د برید له امله د څرخ نورې سیمې لکه پنگرام، قلعه ملا علیم، خواجه سومئ او نورې ډېرې سیمې تخریب شوی دي خلکو ته هر قسمه مالي او ځاني تاوانونه

رسېدلي دي. خلک په خپلو کورونو کې قلعې بند پاتې دي. د څرخ بنسکې دره يې په دوی سور اوړ کړې ده. د سه شنبې په مازديگر له سيمې راپور راغی چې مزدورې ادارې گرزبنديز اعلان کړی دی. او خلکو ته يې ويلي دي چې له کورونو څخه به نه راوځئ که نه نو په تاسو به بريدونه وشي. خلک وايي که څوک له خپلو کورونو څخه دباندې وليدل شي نو د خواجه علي نومې غره څخه چې هلته د دښمن يو پوسته ده، د ده شکه او زيو او نورو سپکو او درنو وسلو په واسطه بريد ورباندې کيږي. چې تر اوسه پورې داسې ډېرې پېښې منځ ته راغلي دي.

په اصطلاح دا روان عمليات داسې يو جنايت دی چې مزدوره اداره د افغانستان او د اسلام دښمنان امريکايان او د دوی نور ملگري پرې خوشحالي او د انتخاباتو دا ناکامه پروسې ډرامه ورباندې پر مخ بيا يې. او په ډير شرم د دې اعلان هم کوي چې مونږ په څرخ عمليات د دې لپاره پيل کړي دي چې د انتخاباتو لپاره زمينه برابره کړو. او حال دا چې دوی په دې بهانه د څرخيانو په عامه وژنه لگيا دي او خپل باداران پرې خوشحالي.

د څرخ د ولسوالۍ خلک وايي چې دا څنگه د انتخاباتو لپاره زمينه سازي ده چې په مونږ مو توره شپه جوړه کړې ده. مونږ په خپلو کورونو کې وژنئ. زمونږ کورونه، باغونه، وغيره مو برباد کړل. مونږ له کور څخه نه شو وتلی. په دې عملياتو سره خو تاسې موږه نور هم د رای اچولو څخه لرې کړو. موږه خو اول هم په هغه تير شوي انتخاباتو کې خپله رای نه کاروله او نه مو کارولې ده بلکه بکسونه خو تاسې په خپله ډک کړل. نو اوس يې هم څرخ ته مه راوړئ بلکه همالته په کابل کې يې ډک کړئ.

بعضې خولا داسې هم وايي چې عجب انتخابات دي چې دوی د انتخاباتو مواد په لسو ورځو کې د ولسوالۍ تر تعميره نشي راوړلی نو رای اچولو ته به خلک څرنگه ورشي. همداراز د خلکو په اند په حقيقت کې مزدوره اداره خپلو بادارانو ته د تنخواه حلالو په نيت او د دې لپاره چې خپلو بادارانو ته وښايي چې گواکې دوی په څرخ ولسوالۍ کې د انتخاباتو لپاره لاره هواره کړې او مونږ کوی شو چې په ياده ولسوالۍ کې انتخابات وکړو. نو کله چې په دې کې پاتې راغلل. او خپله ناکامي يې په خپلو سترگو مشاهده کړه نو اوس زور له څرخيانو باسي. نو دا ظلم يې شروع کړ. خلک وايي چې انتخابات نه شی کولی نو د څرخيانو څه گناه ده چې قتل عام مو پرې شروع کړی دی. او په دې خپلو کړو وړ شرميرې هم نه. د افسوس خبره خولا داده چې د کابل په سرينا هوټل کې يو ښځه او دوه ماشومان چې هغه هم تاسې ووژل. او بيا مو پرې په طالبانو ورواچوله. دومره مو گرمه ونيوله چې چغې مو تر

امريکا او کاناډا او اروپا ورسېدلې. او موږ چې تاسې په خپلو لاسونو وژنې او په موږ مو د قتل عام بازار گرم کړی دی. او بيا په دې باندي فخر هم کوی. او په ډېره بې شرمۍ سره د عملياتو اعلانونه کوی. ايا موږ افغانان نه يو يا بشر نه يو. او که کومه بله خو موږ کې موجوده ده چې موږه د سرينا هوټل د مقتولينو سره توپير لرو چې موږه جنايت کار او گناهکاران بلل کيږو او د سرينا هوټل مقتولين بې گناه.

عجيب بازار ده چې دوه نرخه پکې چلېږي. خو د ټولو څخه زيات افسوس بيا په دې ده چې موږه تاسې د امريکايانو لپاره وژنئ. او حال دا دی چې هغوی درڅخه خوشحاله هم نه دي. هغوی له تاسې سره هم داسې کړي چې اوس بې تاسې له موږ سره کوي. ايا له تاسو څخه هېر شو چې يوه نيمه مياشت د مخه په همدې د څرخ ولسوالۍ کې ستاسې دوه پوستې امريکايانو بمبار کړې. او د تاسې ټولو خانه يې در خرابه کړه. ټول هغه عسکر چې دې پوستو کې ول هغه يې د خپل عمل په سزا ورسول. او بيا يې له تاسې معذرت هم ونه غوښته. خو موږه په دې حيران يو چې دا دومره زياته وفاداري له امريکايونو سره په تاسې کې له کوم ځای را پيدا شوه. که د تاسې په ځای هر څوک وای دومره خوبه يې کړي وو چې د اوسني عملياتو چې د امريکايانو په وينا کيږي له دې سره به مو مقاطعه اعلان کړې وه. تاسې خو دومره هم ونه کړی شوی. افسوس دې وي صد افسوس دې وي ستاسو په دې حال.

د افغانستان د اسلامي امارت مشرتابه ، مسئولين ، مشران او کشران همداراز ټول ادارات خصوصاً د ملکي تلفاتو د مخنيوي اداره په هيڅ قيمت د خپلو گرانو هيواد والو عام وژنه نه شي زغملی او په ډېر شدت سره دا پيښه غندي. او له متضررينو سره خپله د زړه له کومې تسليت او خواخوږي ابرازوي. او غواړي چې د خلکو دا فرياد د ميډيا له لارې نړيوالو ته ښکاره کړي. او دا ثابته کړي چې د افغانستان اسلامي امارت د تل لپاره د خلکو او د مسلمانانو وژنه او زورونه غندلې ده. او په کراتو مراتو يې دا پتيلې ده چې د خپلو هيواد والو څخه به تر اخرې سلگۍ پورې دفاع کوي. ترڅو گران هيواد وال يې له دې ناخوالو او کړاونو څخه نجات و مومي انشاء الله.

مورچل دارالافتاء

مفتی ابوماریہ

کہ لہ یوہ مجاہدہ دبیت المال شئ ضائع شی؟

الاستفتاء رقم ..... کہ یوتن دامارت یا بیت المال شئ استعمال کری اودامارت اجازہ ورتہ نہ وی، نودغہ تن دخیل دی عمل جبیرہ خرنگہ کولی شی؟ المستفتی ملا مبین احمد

الجواب حامداً ومصلیاً وبعد: خوک چي دبیت المال مال ضائع یا تلف کری، نودغہ تاوان بہ ورکوی، کہ چیرتہ دغہ تلف شوی خیز ذوات القیم خخه و (یعنی داسی توکی وچي ډول یا مثل یی نہ درلود) نودغہ خیز قیمت بہ بیت المال تہ ورکوی، اوکہ ذوات الامثال [یعنی مثلی توکی و] نوبیا بہ یی مثل ورکوی.

في مجلة الاحكام المادة ٩١٢ اذا تلف واحد مال غيره الذي في يده اوفي يدا مينه قصدا او من غير قصد يضمن الخ

في الموسوعة الفقهية ٢٢٢٨٨ لا خلاف بين الفقهاء في أن من اتلف شيئاً من اموال بيت المال بغير حق كان ضامناً لما اتلفه وأن من اخذ منه شيئاً بغير حق لزمه رده اورد مثله ان كان مثلياً، وقيمته ان كان قيمياً

وفي رد المحتار ١٢٨٥ ويجب رد مثله ان هلك وهو مثلي وان انقطع المثل بان لا يوجد في السوق الخ والله تعالى اعلم

الاستفتاء: محترم مفتي صاحب! زه پښه يوسف رکې بندې شوم، پښه بندې خانه کې مې لمونځ قصر کاوه، پښه دي بندي خانه کې ډير مجاهدين وځينو اتمام او ځينو قصر کاوو، مورتڼه شرعي معلومات نه و، نږدې يو کال موپه دغه محبس کې تير کړې، نودغه لمونځونه اعاده غواړي، اوکنه؟ اوکه اعاده غواړي نوپه څه ترتيب اعاده وکړو؟ مهرباني وکړئ تفصيلی ځواب راکړئ. المستفتي حاجي اسدالله ۵/۱۱ ۱۴۳۵

اودلمونځونودراگرڅولو طريقه داده: مثلاً: چې داول ماسپښېن [چې له ده نه قضاء شوي دي] نيت به کوي يادآخري ماسپښېن. اودخپل طاقت سره سم به دلمونځونوپه راگرځولو کې کوشش کوي.

ومثله في البدائع: ١/٣١٥.

والتين: ١/٢١٢.

و فتح المعين: ٣١٠/١

وفي خلاصة الفتاوي: ٢٠٣/٨ والاصل هذا من كان ولياً، فالنية في السفر والاقامة، نية من يلي عليه... ولونوي مولى... ثم اخبره المولى، كان اعادة تلك الصلوة.

وفي الخاتمة: ١٥٢\١٤٩\١ فالمعتبرية الحابس... وكذا الاسير مع من اسره.

وفى الشامي: ٧٤١/١-٧٤٥ والمعتبرية المتبوع لانه الاصل لا التابع... كما مرأة وعبد، وجندى.. واجير، واسير،... والعبد فى الصلوة ينقلب فرضه اربعا حتى لو سلم على رأس الركعتين، كان عليه اعادة تلك الصلوة وفيه أيضا ٢٤٦/٢-٢٥٠ فيسعى ويقضى ما قدر بعد فراغه ثم وثم.. فان اراد تسهيل الامر يقول: اول فجر مثلاً... واخر فجر. والله تعالى اعلم

دمجاهدينو په موبايلونو کې د قرآن کریم يانېوي احاديثو محفوظ کول ؟

الاستفتاء: ډير مجاهدين د ټيليفون ميموري ته قرآن کریم او د احاديثو کتابونه وړاچوي او بيا يې يا مطالعه کوي يا تلاوت کوي ، نو شرعا خوبه په دې کې کوم حرج نه وي که څرنگه ؟ په يوه رساله کې ليکلي دي: چي دا کار غير مناسب ده، تاسو څه وایاست؟ بالخصوص که بيا هغه په داسي ټيليفون کې وي چي هغه د کمري ټيليفون وي، مولوي معراج الدين .

الجواب حامدا ومصليا وبعد: په موبایل، یا ميموري، یا ایمپيټري کې قرآن کریم، د حدیثو او فقهې کتابونه، مأثور دعاګانې، او نور د اډول سپیڅلي مواد...، محفوظ کول جائز دي ، البته دغه ذکر شوي سپیڅلي مواد باید په داسي موبایل یا ميموري کې جمع او محفوظ نه شي ، چي غلط تصاویر، یا فحش ویډیوګانې پکې موجود وي، که څه هم د غلطو تصاویرو او ویډیوګانو ګرځول په موبایل او ميموري کې محفوظ کول ځان ته جرم او ګناه ده، همداراز: باید دغه وړاندي ذکر شوي څیزونه د موبایل په سکرین باندې ښکاره نه وي، بالخصوص قضاء حاجت ته د تلو په مهال .

لما في الترمذي ١/٤٣٧: عن أنس رض، قال: كان النبي صلى الله عليه وسلم، اذا دخل الخلاء نزع خاتمته، لكونه فيه اسم الله.

وفي الدر المختار ١/٣٥٥: رقية غلاف متجاف لم يكره دخول الخلاء به، والاحتراز أفضل. والله تعالى أعلم.

دمجاهدينو له نومونو څخه ناوړه استفاده کول

الاستفتاء ٢٩٢: په افغانستان کې ډير خلک او ګوندونه د مجاهدينو په نوم فعالیت کوي، او په حکومت کې ګډې دي، دوی د مجاهدينو له نوم څخه استفاده کوي، او ځانونه مجاهدين ګڼي، آیا دغو خلکو ته مجاهدين ويل صحيح دی؟ ډاکټريسين.

الجواب حامدا ومصليا وبعد: که دغه مذکور کسان د راغلو کفارو سره مرسته کوي، او د اسلامي شريعت په ځای د هغو د قانون د پلي کيدو په لټه کې وي ، نو دغه کسان عقیده مرتد ګڼل کېږي، البته تر څو چي د صريح کفر عقیده نه وي ځيني صادره شوي نود کفر او ارتداد احکام نه ورباندې جاري کېږي ،

اوڪه چيرته دويري اوڍار له امله ددغو كفارو په خنگ کي پاته وي، نور د كفارو اودهغوئ دملگرو نظام باطل گڼي، اونه دهغوئ مرسته کوي، نوپه دغو کسانو باندي هجرت لازم دی، په ترک يي له قدرت سره گڼهگاريږي.

اوڪه چيرته له كفارو سره اوسيري ددنياوي گټوپه خاطر د کافرانو اودهغوئ دملگرو مرسته کوي، نو دا خلک فساق گڼل کيږي. له ذکر شوي تفصيل ورسته اوس دا واضحه شوه چي مجاهد هغه چاته ويل کيږي چي داسلام دنفاذ، اود کافرانو سوه په مبارزه بوخت وي، اوپه دغو کسانو کي چونکه داصفت نشته نو ځکه ورته مجاهدين نه شي ويل کيدلای. اوڪه داسي خلگ د مجاهد له سپيڅلي نوم څخه استفاده کوي نو دا يي بيابل جرم دی.

لما في الفتاوى الكاملية ص ٢٥٥: والظاهر ان حكم هؤلاء حكم اهل دار الحرب في قتلهم وأخذ مالهم، وأما اولادهم فلا يقتلون ولا يکونون فينا، وانما أبيع قتل البالغين منهم لکونهم ردأ للعدو الحرب ومعينون له بانفسهم وحکم ردء اذا لم يقاتل مع العدو وحکم المقاتل فأحرى اذا قاتل.

وفي رد المحتار ٢/١٠٣: (وجميع الكبائر) ای: اهلها. والظاهر ان المراد بها المتعدي ضررها الى الغير، فيكون قوله: (والعونة والسعاة) عطف تفسير او عطف خاص على عام فيشمل كل من كان من اهل الفساد كالساهر والقاطع الطريق واللص واللوطي والخناق ونحوهم... ممن عم ضرره ولاينزجر بغير القتل. (والاعونة) كأنه جمع معين او عوان بمعناه، والمراد به الساعي الي الحکاد بالافساد.

وفي الحقانيه ٥/٣٠٥: صورت مذکوره مي جن لوگون نې هجرت نهې کي هي اور وهان کمیونستون کې قرب وجوار مي زندگي بسر کررهي هون، اور مجاهدين کې خلاف کمیونستون کې اعانت نهې کرتې هو تو اگرچه وه لوگ هجرت نه کرنې کي وجه سې گناه کي مرتکب هوئې هي، لیکن شریعت مقدسه ان کو قصدا و ارادة قتل کرنې کي اجازت نهې ديتي، البته ان کې اموال کو ضبط کرنا جبکه اس سې کفار کو فائده هورها هو درست هي.

وفي الحقانيه ٢/٣٠٦: کمیونست چونکه اپنې عقائد اور نظريات کي بناء پراهل حرب قرار ديې گئې هي، لهذا واقعي طور پر جو لوگ کمیونستون کي حامي هو اور ان کي ساة امداد اور تعاون کرتې هوتويه بي انهي لوگون کي حکم مي هي، لهذا ان کو قتل کرنا مرخص هي والله تعالى اعلم.

طریقه رفتار با مخالفان

رسول خدا صلی الله علیه وسلم با کفار عادلانه رفتار می کرد و در راه اصلاح و دعوت آنها از خود فداکاری نشان می داد و شکنجه و آزار آنان را تحمل می کرد و از بدی های آنان چشم می پوشید، چرا اینگونه رفتار نکند، در حالی که پروردگارش به او گفته است:

(و ما ارسلنک الا رحمة) (الأنبیاء: ۱۰۷) «ما تو را نفرستادیم جز رحمت»، برای چه کسانی؟ فقط برای مؤمنین؟! خیر. (رحمة للعالمین) بلکه «برای همه جهانیان.»
یهود به پیامبر صلی الله علیه وسلم ناسزا می گویند و به دشمنی و عداوت او مبادرت می ورزند. ولی با وجود آن نسبت به آنان مهربانی می کند.

حضرت عایشه می گوید: روزی یهود به خانه ای آنحضرت صلی الله علیه وسلم گذشتند و گفتند: «السام علیکم» یعنی مرگ بر شما. آنحضرت صلی الله علیه وسلم فرمود: «وعلیکم» وقتی عایشه این سخن آنان را شنید تحمل نکرد و گفت: مرگ بر شما و نفرین و خشم خدا بر شما باد. پیامبر صلی الله علیه وسلم فرمود: ای عایشه! آرام باش و از خشونت و ناسزاگویی پرهیز کن. عایشه گفت: مگر نشنیدی چه گفتند؟ آنحضرت صلی الله علیه وسلم فرمود: تو نیز شنیدی که من چه گفتم؟ من به آنها جواب گفتم، پس دعای من در حق آنها مستجاب می گردد، اما دعای آنان علیه من مورد اجابت قرار نمی گیرد.

آری، چه انگیزه ای وجود دارد تا ناسزاگویی مقابله به مثل شود! مگر خداوند به او نگفته است: (و قولوا للناس حسنا) یعنی «با مردم سخن نیک بگویید.»

پیامبر صلی الله علیه وسلم با اصحابش از غزوه ای برمی گشتند و در بیابانی که درختان انبوهی داشت، به استراحت پرداختند و اصحاب در زیر درختان این جنگل پراکنده شده و به استراحت پرداختند.

رسول خدا صلی الله علیه وسلم نیز زیر سایه درختی رفته و استراحت نمودند و شمشیرش را بر شاخه‌ای از درخت آویزان نمود و چادرش را پهن نمود و به خواب رفت. در این میان یکی از مشرکین آن‌ها را دنبال می‌کرد. وقتی دید که رسول خدا صلی الله علیه وسلم تنها است با آرامی نزد او آمد و شمشیرش را از شاخه‌ی درخت برداشت و با صدای بلند فریاد زد: ای محمد! چه کسی تو را از من باز می‌دارد؟ رسول خدا صلی الله علیه وسلم بیدار شد در حالی که مرد بالای سرش ایستاده و شمشیر به دست دارد و مرگ بر او پرتو افکنده است.

رسول خدا صلی الله علیه وسلم تنها بود. و چیزی جز آزارش با او نبود. یارانش از وی متفرق شده و مشغول استراحت بودند. مرد در اوج قدرت و پیروزی به سر می‌برد و مرتب می‌گفت: چه کسی تو را از من باز می‌دارد؟ چه کسی تو را از من نجات می‌دهد: رسول خدا صلی الله علیه وسلم با اطمینان گفت: الله! آن مرد لرزید و شمشیر از دستش افتاد. آنگاه رسول خدا صلی الله علیه وسلم برخاست و شمشیر را به دست گرفت و گفت: هان! بگو: چه کسی تو را از دست من باز می‌دارد؟ آن شخص متغیر و سراسیمه شد و از رسول خدا صلی الله علیه وسلم معذرت‌خواهی نمود و طلب بخشش و ترحم می‌نمود و می‌گفت: کسی نیست، بهترین مواخذه‌کننده باش! رسول خدا صلی الله علیه وسلم گفت: مسلمان می‌شوی؟ گفت: خیر، اما با قومی که با تو به جنگ و نبرد می‌پردازند همراهی نمی‌کنم. لذا رسول خدا صلی الله علیه وسلم از او درگذر کرده و نسبت به او احسان نمود. این شخص سردار قومش بود و به سوی آن‌ها بازگشت و آن‌ها را به سوی اسلام دعوت نمود و همگی آنان مسلمان شدند. آری، با مردم نیکی و خوشرفتاری کن تا دل‌هایشان را به دست آورده و آن‌ها را رام نمایی. اخلاق آنحضرت صلی الله علیه وسلم حتی با دشمنان سرسخت اسلام بزرگ‌منشانه بوده و با آن عادلانه رفتار می‌کرد به طوری که آن‌ها را جذب نموده و قلب‌هایشان را هدایت نمود و به وسیله‌ی آن‌ها کفر را نابود می‌ساخت.

وقتی رسول خدا صلی الله علیه وسلم با دعوتش در بین مردم ظهور نمود قریش به هر طریق ممکن در مبارزه و نبرد با وی تلاش می‌کردند و یکی از روش‌های مبارزه با دعوت وی این بود که بزرگان آن‌ها گفتند: به سراغ مردی بروید که داناترین شما به سحر و پیشگویی باشد و او را پیش این مرد (پیامبر صلی الله علیه وسلم) که باعث تفرقه و شکاف میان مردم و دین‌مان شده و از دین‌مان ایراد می‌گیرد، بفرستید تا با او صحبت کند و ببیند که به او چه جواب می‌دهد. همگی گفتند: ما کسی غیر از «عتبه بن ربیع» را نمی‌شناسیم، بزرگان قریش گفتند: این کار توست ای ابو ولید.

عتبه که در میان قومش از جاهت و سیادت برخوردار و بسیار بردبار بود. گفت: ای قریش! شما مناسب دانسته‌اید تا من نزد این شخص بروم و با او سخن بگویم و اموری را به او پیشنهاد کنم، شاید برخی از آن‌ها را بپذیرد آن‌ها گفتند: بله ای ابو ولید!

عتبه برخاست و نزد رسول خدا صلی الله علیه وسلم رفت و در حالی که آنحضرت صلی الله علیه وسلم در کمال آرامش نشسته بود، در جلوی ایشان ایستاد و گفت: ای محمد! تو بهتری یا عبدالله؟! رسول خدا صلی الله علیه وسلم به خاطر احترام پدرش عبدالله خاموش شد. بار دیگر گفت: تو بهتری یا عبدالله المطلب؟ رسول خدا صلی الله علیه وسلم به خاطر احترام جدش عبدالله المطلب ساکت ماندند.

عتبه گفت: پس اگر تو تصور می کنی که این ها از تو بهترند، پس آن ها معبودانی را پرستش نمودند که تو از آن ها ایراد می گیری و اگر برای ما و ماور هستی که تو از آنان بهتری پس سخن بگو تا من سخنت را بشنوم. قبل از این که رسول خدا صلی الله علیه وسلم پاسخی بدهد، عتبه به خشم درآمد و گفت: به خدا سوگند ما هرگز بره ای (جوانی) را شوم تر از تو میان قومش ندیده ایم! جمع ما را متفرق و افکارمان را پراکنده ساختی و از آیین ما ایراد می گیری و ما را در میان عرب ها شرمنده و رسوا ساختی، تا جایی که این خبر در همه جا پیچیده است که در میان قریش ساحر و غیبگویی وجود دارد به خدا قسم! ما در انتظار چیزی نیستیم جز این که صدایی همانند فریاد یک زن یاردار بشنویم و سپس شمشیر برداشته و بر همدیگر یورش ببریم و همدیگر را نابود سازیم!

عتبه بسیار خشمگین و ناراحت بود و رسول خدا صلی الله علیه وسلم در کمال ادب خاموش. آنگاه عتبه برخی پیشنهادات فریبنده را آغاز نمود تا رسول خدا از دعوتش باز آید. بنابراین، گفت: ای مرد! اگر قصد تو مال و سرمایه است، ما برای تو آنقدر سرمایه جمع می کنیم تا تو سرمایه دارترین فرد در میان قریش باشی، اگر به ریاست و پست و مقام تمایل داری، ما برتری تو را در میان خویش اعلام داشته و تو تا آخر عمر سرور ما خواهی بود. اگر تو دارای شهوت هستی و به زنان علاقه داری هر کدام از زنان قریش را که می خواهی انتخاب کن و ما حاضریم ده زن را به ازدواج تو در آوریم! و اگر شخصی که نزد تو می آید جتنی است که وقتی او را می بینی و نمی توانی آن را از خودت دفع نمایی، ما برای تو دارویی طلب نموده و جهت بهبودی تو اموال خویش را صرف می نماییم، زیرا گاهی اشباح و ارواح آزاردهنده بر انسان غالب می شوند و می باید مورد معالجه و مداوا قرار گیرند.

همواره عتبه با این اسلوب بد و نازیبا با رسول خدا صلی الله علیه وسلم سخن می گفت و پیشنهادهایش را به وی عرضه می کرد و در صدد فریب بود و رسول خدا صلی الله علیه وسلم در کمال آرامش خاموش بود. طرح های پیشنهادی ریاست، پادشاهی، مال، زن و علاج پایان یافت و عتبه خاموش شده و آرام گشت و منتظر جواب ماند. رسول خدا صلی الله علیه وسلم چشمش را به سوی عتبه بلند کرد و در کمال آرامش گفت: ای ابو ولید! آیا سخنانت به پایان رسید؟ عتبه از این ادب پیامبر راستگو و امین تعجب نمود. بلکه به طور خلاصه گفت: بله. رسول خدا صلی الله علیه وسلم گفت: پس به من گوش فرا ده. عتبه گفت: بفرما. رسول خدا صلی الله علیه وسلم فرمود:

حَمَّ (تَنْزِيلُ مَنْ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ) كِتَابُ فُصِّلَتْ آيَاتُهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ (بَشِيرًا وَنَذِيرًا فَأَعْرَضَ أَكْثَرُهُمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ) [فصلت: ۱-۴].

یعنی: «حَمَّ این کتاب از جانب خداوند بخشاینده و مهربان فرو فرستاده شده است. کتابی است که آیات آن واضح و روشن است در حالی که قرآنی به زبان عربی است برای قومی که نمی دانند. مژده دهنده و ترساننده است، پس اکثر مردم از آن روگردان شدند. پس این قوم نمی شنوند.» رسول خدا صلی الله علیه وسلم مشغول تلاوت این آیات بود و عتبه گوش می داد ناگهان عتبه بر زمین نشست، سپس بدنش به لرزه درآمد، دست هایش را به پشتش انداخت و بر آن ها تکیه زد و همواره گوش می داد و گوش می داد و رسول خدا صلی الله علیه وسلم تلاوت می کرد و تلاوت می کرد تا این که به این سخن خداوند رسید:

فَإِنْ أَعْرَضُوا فَقُلْ أَنْذَرْتُكُمْ صَاعِقَةً مِثْلَ صَاعِقَةِ عَادٍ وَثَمُودَ [فصلت: ۱۳].
یعنی: «ای پیامبر! اگر (اهل مکه از این کتاب) روی بگردانند، پس به آنها بگو: من شما را از عقوبتی چون عقوبت عاد و ثمود می ترسانم.»

وقتی عتبه این تهدید عذاب را شنید لرزه بر اندام شد و پرید و دستش را بر دهان آنحضرت صلی الله علیه وسلم گذاشت تا از قرائت باز ایستد. باز رسول خدا صلی الله علیه وسلم به تلاوت آیات ادامه داد تا این که به آیه سجده تلاوت رسید و سجده نمود و باز سرش را از سجده برداشته و به عتبه نگاه کرد و گفت: شنیدی ای ابو ولید؟ گفت: بله. آنگاه فرمود: حال تو بدانی و این آیات عتبه برخاست و در حالی که آنان در شوق انتظار به سر می بردند نزد آنان رفت، آنان به همدیگر می گفتند: به خدا قسم! ابو ولید به غیر از آن روحیه ای که رفته بود، نزدتان می آید. وقتی عتبه در جمع آنان نشست، آنها پرسیدند: چه چیزی پشت سر گذاشتی؟ گفت: به خدا قسم! من چیزی مانند آن نشنیده ام. سوگند به خدا! آن نه شعر بود و نه سحر و نه کفانت.

ای قریش! از من اطاعت کنید و این امر را به من واگذار نمایید این مرد را به امر و کارش رها کنید، ای قوم! به خدا قسم! این سخنش را که من شنیدم خبر بزرگی در بردارد. او خواند:

حَمَّ (تَنْزِيلُ مَنْ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ) تَا اَيْنَ كِه رَسِيْدٌ: فَإِنْ أَعْرَضُوا فَقُلْ أَنْذَرْتُكُمْ صَاعِقَةً مِثْلَ صَاعِقَةِ عَادٍ وَثَمُودَ

آنگاه من دهانش را نگه داشتم و او را به صله ی رحم سوگند دادم تا از خواندن باز آید و قطعاً شما می دانید که اگر محمد چیزی بگوید دروغ نمی گوید، پس من می ترسم که بر شما عذاب فرود آید. سپس ابو ولید اندکی خاموش شد و به فکر فرو رفت و قومش خاموش گشته و چشمانشان به او خیره

شده بود، سپس گفت: به خدا قسم! در سخنش شیرینی بود و البته که بسیار مطبوع و دلپذیر بود. آری، او مانند درختی است که بالایش بسیار ثمردار و در پایینش میوه خیلی فراوان است. همانا او نابود نمی‌شود و او زیر دست خودش را درهم می‌شکند و چنین سخنی را بشر نمی‌تواند بگوید. این از دست انسانی ساخته نیست.

آن‌ها گفتند: ای ابوولید! این شعر است شعر ابو الولید گفت: به خدا سوگند! کسی از من در شعر داناتر نیست و من کسی را در رجز و قصیده و نه به اشعار جنیان کسی داناتر از خود سراغ دارم به خدا سوگند آنچه که او می‌گوید با هیچکدام از این‌ها شباهت ندارد و همواره عتبه در مورد رسول خدا صلی الله علیه و سلم با قومش بحث و مناقشه می‌کرد! آری، درست است که عتبه در دین اسلام داخل نشد، اما درونش به دین اسلام نرم گردید. پس بسین چگونه این اخلاق رفیع و این مهارت نیکوی شنیدن، در عتبه اثر گذاشت با وجود این که او از سرسخت‌ترین دشمنان بود.

روز دیگری قریش گرد هم آمدند و «حصین بن منذر خزاعی» پدر صحابی بزرگوار «عمران بن حصین» را به نمایندگی از طرف خود جهت گفتگو و مذاکره نزد رسول خدا صلی الله علیه و سلم و بازداشتن او از دعوتش فرستادند.

ابو عمران نزد رسول خدا صلی الله علیه و سلم رفت، در حالی که اصحابش در پیرامون او نشسته بودند و آن جمله‌ای که قریش همواره بر زبان می‌آوردند گفت: تو جمع ما را پراکنده ساختی و افکار ما را متفرق نمودی. رسول خدا صلی الله علیه و سلم در کمال لطف و آرامش خاموش بود، تا این که از سخنانش فارغ شد، رسول خدا صلی الله علیه و سلم در کمال ادب و احترام گفت: ای ابو عمران! آیا سخنان تمام شد؟ گفت: آری. آنحضرت صلی الله علیه و سلم فرمود: پس آنچه من از تو می‌پرسم جواب بده، ابو عمران گفت: بگو. گوشم به تو است.

آنحضرت صلی الله علیه و سلم فرمود: ای ابو عمران! تو امروز چند معبود را می‌پرستی؟ گفت: هفت معبود! شش تا در زمین و یکی در آسمان! رسول خدا صلی الله علیه و سلم پرسید: به هنگام ترس و امید به کدام یکی رجوع می‌کنی؟ گفت: به آن که در آسمان است. باز آنحضرت صلی الله علیه و سلم در کمال لطف و آرامش گفت: ای حصین! اگر تو اسلام بیاوری من تو را دو کلمه یاد می‌دهم که به تو سود و فایده می‌دهند. حصین از جایش تکان نخورد و بلافاصله اسلام آورد و گفت: یا رسول الله! دو کلمه‌ای را که به من وعده داده‌ای، یاد بده! آنحضرت صلی الله علیه و سلم فرمود: بگو: «اللَّهُمَّ اَلْهِمْنِي رَشْدِي، وَاَعِزَّنِي مِنْ شَرِّ نَفْسِي» «خدایا! رشد و هوشیاری امر را به من الهام کن و من را از شر نفسم نجات بده.»

آه! چه قدر این برخورد عالی و شدت تأثیر آن در مردم به هنگام مخالفت با آنان زیبا و جالب بوده است. در واقع این برخورد اسلامی، و شیوه دعوت با حکمت و بصیرت است که در دعوت کفار و جذب آنان به سوی خیر، مفید و سودمند واقع شده است.

یکی از جوانان جهت تحصیل به آلمان سفر کرده و در یک واحد آپارتمان سکونت نموده بود. روبروی خانه‌ی او یک جوان آلمانی سکونت داشت که در میان آن‌ها هیچگونه رابطه‌ای وجود نداشت. بلکه فقط همسایه بودند.

اتفاقاً دانشجوی آلمانی به سفر رفت و توزیع‌کننده روزنامه‌ها، هر روز روزنامه‌ها را در کنار در منزل وی می‌گذاشت دوست جوان ما بر اثر انباشته شدن روزنامه‌های زیاد متوجه می‌شود و از حال همسایه‌اش جویا می‌شود. برایش معلوم می‌شود که او به سفر رفته است، از این جهت روزنامه‌ها را می‌پیچد و در یک قفسه مخصوص می‌گذارد و پیوسته هر روز آن‌ها را جمع کرده و مرتب می‌نماید.

پس از این که همسایه‌اش بعد از دو یا سه ماه برمی‌گردد به او سلام گفته و بازگشت وی را از سفر با سلامت تبریک عرض می‌نماید. سپس روزنامه‌ها را به او تقدیم می‌کند و باز به او می‌گوید: من گمان کردم شاید شما موضوعی را دنبال کرده یا در مسابقه‌ای اشتراک داشته‌اید، از این رو تصمیم گرفتم تا آن را از دست ندهد! همسایه آلمانی با تعجب به این رفتار انسانی او توجه نموده و می‌گوید: آیا در قبال این کار مزد یا پاداشی می‌خواهی؟ دوست ما می‌گوید: خیر، بلکه دین ما به ما دستور می‌دهد تا به همسایه نیکی و خوشرفتاری نماییم و شما همسایه من هستید، باید من با شما نیکی و خوشرفتاری کنم. سپس دوست ما با این همسایه به نیکی رفتار می‌کند، تا این که او به اسلام مشرف می‌شود.

سوگند به خدا! این است بهره و لذت حقیقی دنیا، و آن این که شما احساس نمایید در حساب با مردم راست هستید. شما با خاموشی به جا و مناسب در زندگی خویش، و به هر چیز حتی با اخلاق‌تان، خداوند را عبادت کنید. تعداد بی‌شماری از کفار هستند که دسته‌ای از مسلمانان با تعامل و برخورد غیر انسانی خویش مانع دخول آن‌ها در اسلام شده‌اند، به کارگران ستم نموده‌اند، در بازار آن‌ها را فریب داده‌اند و در همسایگی آنان را اذیت کرده‌اند! پس بشتاب و با تغییر رویه و تعامل اسلامی و انسانی و محبت‌آمیز با آنان رفتار نماییم.

روشنگری

«بهترین دعوت‌گران کسانی هستند که با اعمال و رفتارشان در انسان‌ها تأثیر می‌گذارند تا گفته‌هایشان. (از کتاب: از زندگی ات لذت ببر)

د دعوت، ارشاد، جلب او جذب کمیسیون د مارچ میاشتني راپور

د روان (۲۰۱۴م) کال د مارچ په میاشت کې هم د تېرو میاشتو په شان د اسلامي امارت د دعوت، ارشاد، جلب او جذب کمیسیون په هڅو او د ځایي مجاهدینو په ملاتړ د افغانستان په مختلفو ولایاتو کې ۴۰۹ تنه چې د کابل ادارې اړوند بیلابیلو ارګانونو کې په کار بوخت وو د حقایقو په درک کولو د دغه فاسد او ګوډاګي رژیم څخه راووتل او د اسلامي امارت د مجاهدینو سره یوځای شول.

ګرانو لوستونکو همدا هم د تسلیم شوو کسانو تفصیلي میاشتني ارقام :

فاریاب: ۲۴ تنه عسکر

سرپل: ۱۴۴ تنه عسکر

فراه: ۴ تنه عسکر

ارزګان: ۱۲ تنه عسکر

هرات: ۳۵ تنه عسکر

غزني: ۲ تنه عسکر

زابل: ۸ تنه عسکر

هلمند: ۱۵ تنه عسکر

کندهار: ۱ تنه عسکر

کندوز: ۹ تنه عسکر

ننګرهار: ۷۷ تنه عسکر

بدخشان: ۷ تنه عسکر

پکتیکا: ۷ تنه عسکر

پکتیا: ۲ تنه عسکر

بلخ: ۱ تنه عسکر

لغمان: ۲ تنه عسکر

کونړ: ۴۴ تنه عسکر

او پروان ولایت کې ۷ تنه عسکر د کابل د منفور رژیم له لیکو څخه راووتل او د اسلامي امارت د مجاهدينو سره يوځای شول.

د اسلامي امارت د اتلو مجاهدينو سره يوځای شوو بادرکه هیواد والو مختلفه النوع لويې او وړې وسلې، مخابراتي، وسايط او يوزيات شمېر مهمات مجاهدينو ته وسپارل.

د کابل د منفور رژیم څخه راغلا شوو د اسلامي امارت له مجاهدينو سره يوځای شوو هیواد والو وعده وکړه چې نوره دخپل د دين او وطن د خارجي او داخلي مزدورانو سره هېڅ راز تعلق نه ساتي، دخپل مظلوم ولس او مجاهدينو وروڼو سره به همکاري کوي، ترڅو لوی خدای جل جلاله ژر تر ژره زموږ له ویاړلې خاورې څخه دکفر، فسق،، اشغال، فحشاء او گمراهيو کرغېړن تغیرتول کړي او د مسلمانانو د خونې یو سوچه اسلامي واکمني رامنځته کړي چې د ټول افغانان پرې راټول شي.

د اسلامي امارت د دعوت، ارشاد، جلب او جذب کمیسیون مشرتابه دوی ته هر کلی و وایه، انعامونه او جایزې یې ورکړې او د دوی همدانیک اقدام یې ډیرو ستایه چې د یرغلگرو او لاسپوڅي رژیم څخه یې راووتل او د افغانستان اسلامي امارت د مجاهدينو سره یې خپل پیوستون اعلان کړ. د افغانستان اسلامي امارت د گران هیواد څخه د وحشي یرغلگرو د شپلو او د اسلامي او ملي نظام د رامنځته کولو په موخه دران سپېڅلی مقاومت په لږکي د نظامي فعالیت ترڅنګ سیاسي، فرهنگي، تعلیمي او دعوتي هڅې هم کړنډۍ کړي دي د اسلامي امارت غښتلي مجاهدين د پراخو پوځي لاسته راوړنو څخه علاوه هره میاشت دهیواد په بیلابیلو ولایتونو او ولسوالیو کې د دعوت او ارشاد کمیسیون په هڅولکه پورته چې ذکر شول د کابل ادارې څخه په سلهاوو تنه کارمندان راوړي او د اسلامي امارت غیږي ته پنا راوړي.

د دعوت او ارشاد کمیسیون

حضرت ابوهريرة رضى الله تعالى عنه مور

حضرت ابوهريرة رضى الله تعالى عنه مور

مولوي سيال

حضرت ابوهريرة رضى الله عنه دمور نوم أميمة دصبيح بن الحارث لور وه

که څه هم داميمې زوى حضرت ابوهريرة رضى الله تعالى عنه داسلام دمشرق کيدلو اودنبى کريم صلى الله عليه وسلم سره د دوامداري ملگرتيا وياړ ترلاسه کړى ؤ ، خومور يې لا تردې دمه له اسلام نه ليري پاتې وه ، يوه ورځ يې حضرت ابوهريرة رضى الله عنه په وړاندي د نبى کريم صلى الله عليه وسلم دمبارک شان سپکاوى وکړ ، چې په دې سره حضرت ابوهريرة رضى الله عنه سخت خفه شو "خوڅه يې کولای شول ! ځکه چې په قرآن کريم کې دمور او پلار سره دسلوک په اړه ډير څه نازل شوي وو" نوپه ژړا ژړا درسول الله صلى الله عليه وسلم په خدمت کې حاضر شو او نبى کريم صلى الله عليه وسلم ته يې وويل : يا رسول الله ! ته زما مور ته دعاو کړه چې الله تعالى يې په زړه کې داسلام دنور ډيوه بله کړي ، سمدستي رسول الله صلى الله عليه وسلم لاس پورته کړ او دعا يې ورته وکړه ، له دعاسره سم هلته دهغې په زړه کې يوسپيڅلى حرکت پيل شو ، داسلام سره يې مينه په زړه کې وټوکيده ، سمدستي يې غسل وکړ ، جامي يې بدلي کړي او د حضرت ابوهريرة رضى الله عنه په مخ کې يې دلالة الله محمدرسول الله مبارکه کلمه وويله ، له دې سره د حضرت ابوهريرة رضى الله عنه په سترگو کې دخوښۍ له امله اوبښکې راغلي او نبى کريم صلى الله عليه وسلم يې دهغې له ايمان راوړلو خبر کړ ، رسول الله صلى الله عليه وسلم دالله تعالى شکر اداء کړ .

هو ؛ هغه له نړۍ وکوچيده ، خودخپل سپيڅلي اسلام کيسه يې لاتراوسه دکتابونوپه پاڼو کې اوږي او را اوږي ، اودهغې سعادت مني دشفيق زوى ياد دنړۍ په هر گوټ کې تکرار يږي . اوپه ډيرو پاکو ژبو جاري وي :

عن ابي هريرة رضى الله تعالى عنه قال : قال رسول الله صلى الله عليه وسلم .....

د شرعي امير تعريف ، حكم ، او غرض

مولوي سيلاب (عمر)

د شرعي امير او غير شرعي امير توپير د اسلام د دين د سترو عالمانو په تعريفونو كې نغښتې دى ، د اسلام په تاريخ كې د نړۍ د څرخنده كړې په مخ هغه نوميالي عالمان دي چې په خپله زمانه كې د لوړ بصيرت څښتنان او د نړۍ په كچه د پېچلو قضيو د حل او فصل لپاره د مرجع په توگه پېژندل كېده او خصوصاً په عقائدو او سياسي علومو كې د لوړ لاس څښتنان وو ، دوى شرعي امير په لاندې تعريفونو كې راپېژني :

وَعَرَفَهَا فِي الْمَقَاصِدِ (سعد الدين "التفتازاني" : الفصل الرابع : في الإمامة وهي) رِيَاسَةُ عَامَّةٍ فِي الدِّينِ وَالْأُثْيَا خَلَافَةً عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ . رد المحتار مطلب شروط الإمامة الكبرى جـ (١) صـ (٥٤٨) .

وَعَرَفَهَا الْبَيْضاوي في "طوالع الأنوار" : الإمامة عبارة عن خلافة شخص من الأشخاص للرسول عليه السلام في إقامة القوانين الشرعية ، وحفظ حوزة الملة ، على وجه يجب اتباعه على كافة الأمة .
د سترو عالمانو د امامت اړوند پورتنیو ذکر شوو تعريفونو مجموعه داسي شوه : امامت په ديني او دنيوي امورو كې د يوه لوړواكي شخص نبوي نيابت دى .

مفهوم الإمامة والإمام : الإمام مصدر أم الناس صار لهم إماماً يتبعونه ، والإمامة : رئاسة المسلمين ، والخلافة هي الإمامة الكبرى ، وإمام المسلمين : الخليفة ومن جرى مجراه . كتاب الامامة جـ (٢) صـ (١) سعيد بن علي بن وهف القحطاني .

د امامت او امام مفهوم : امام (عربي لفظ دى) د امّ الناس ، څخه را اخیستل شوى دى (لارښود) چې انسانان يې (د حكم) پيروي كوي .

امامت او خلافت: د مسلمانانو لورې ریاست، امارت، سلطنت، خلافت، او پاچاهي ته ویل کیږي. نَصَبَ الْإِمَامِ الْأَعْظَمَ فَرَضٌ بِلَا خِلَافٍ بَيْنَ أَهْلِ الْحَقِّ. بدائع الصنائع، کتاب ادب القاضی. د امام د ټاکلو حکم: علاء الدین الکاساني په خپل کتاب بدائع الصنائع کې لیکلي دي: د مسلم امت اهل حق عالمانو په اتفاق د رایو د امام ټاکل فرض ګڼلې دی.

عن ابن عباس قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم «الإسلام والسلطان أخوان توأمان لا يصلح واحد منهما إلا بصاحبه فالإسلام أس والسلطان حارس وما لأس له يهدم وما لحارس له ضائع» كنز العمال في سنن الأقوال والأفعال برقم (١٤٢١٣) وايضا اخرجه في فضيلة العادلين أبو نعيم الأصبهاني. وجامع الاحاديث للسيوطي. (أس): الأس بالضم أصل البناء، غريب الحديث.

ژباړه: حضرت ابن عباس رضی الله عنهما وویل: رسول الله صلى الله عليه وفرمايل: اسلام او سلطان (قدرت) دوه غبرګولي وروڼه دي، یو پرته له هغه بل څخه نه اصلاح (تربیه) کیږي، بلکې یوه اصلاح پر هغه بل پوري تړلې ده، اسلام تهداب دی او سلطان ساتونکی دی، هر شی چې تهداب نلري هغه له منځه ځي، هر شی چې ساتونکی نلري هغه زیان مومي. والملوک والأئمة متى كانوا متمسكين بالشرائع كانت الفتن زائلة والمصالح حاصلة. تفسیر اللباب أبو حفص عمر بن علي الدمشقي.

ژباړه: (عمر بن علي الدمشقي په خپل کتاب اللباب فی علوم الکتاب کې ویلي دي) امامان او پاچاهان چې ترکوم وخته د شریعت پیروان وي فتنې به له منځه ځي او ټول مصلحتونه به ترلاسه وي.

عن ابن عمر، قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «لن تهلك الرعية وإن كانت ظالمة مسيئة إذا كانت الولاة هادية مهديّة ولكن تهلك الرعية وإن كانت هادية مهديّة إذا كانت الولاة ظالمة مسيئة». مسند الشهاب: ج (٢) ص (٩٣) برقم (٩٥١). وكنز العمال: ج (٢) ص (٣١) برقم (١٤٧١٤). وفضيلة العادلين - أبو نعيم الأصبهاني ص (١٥٢).

ژباړه: حضرت ابن عباس رضی الله عنهما وویل: رسول الله صلى الله عليه وفرمايل: هیڅکله هغه رعیت نه هلاکيږي، که څه هم ظلمونه او ګناوي کوي، چې ذمامداران (امیران) یې خدای پالونکي او نورو ته هم دغه لاره ښيي، مګر هغه رعیت له هلاکت سره مخ کیږي که

څه هم دوى خداى پالونكي وي اونوروتته هم دغه لاره نښې ، چې زمامداران (اميران) يې ظالمان او گناه كې لاهو وي .

فأهم وظائف الخلافة إقامة الشريعة وتمكينها والمحافظة على أسسها ، فالسلطة السياسية في الإسلام تنبع من الدين وعليها أن تحرسه وترعاه .

ژباړه : دخلافت تر ټولو مهمه وظيفه د شريعت جاري كول دي ، تقويه كول ، او دهغه ساتنه ده ، اسلامي سياست له دين څخه سرچينه اخلي ، له دې امله دهغه ساتنه او رعايت حتمي دى .

ويؤكد الماوردي هذه العلاقة بين الدين والسلطة السياسية حين يقرر أن الدين دون سلطة سياسية معرض للاضمحلال والزوال ، وإذا انفصلت السياسة عن الدين انقلبت إلى استبداد وطغيان . ولكن ليست غاية الخلافة تمكين الدين فحسب ، بل إن من وظائفها الهامة سياسة الدنيا وعمارتها . موسوعة الرد على المذاهب الفكرية المعاصرة لعلي بن نايف الشحود .

وعلى ذلك فالسياسة جزء لا يتجزأ من الإسلام ، ولا فرق في الإسلام بين السياسة والدين .

ژباړه : امام ماوردي د سياسي قدرت او دين ترمنځ دغه اړيکه نوره مضبوطه کړې ده : دين پرته له سياسي قدرت څخه د زوال او له منځه تلو په درشل کې دى ، که سياسي قدرت له دين څخه جلاشي د ظلم ، خيانت ، او سرکشی لاره خپلوي ، هوکي د خلافت غرض دا نه ده چې يوازي د شريعت په نافذېدو به اکتفاء کوي ، بلکې مهمه وظيفه يې دا هم ده چې د دنيوي چارو تربيه او د ترقي پلانونه پياده کوي .

د امام ماوردي د خبري انچور داسي شو ، چې سياست د اسلام نه بېلېدونکى جزء دى ، او په اسلام کې د دين او سياست هيڅ توپير نشته .

نتېجه : له پورتنې حديث شريف او دسترو عالمانو له تصريحاتو او څېړنو څخه جوتته شوه چې د شرعي امير تر ټولو لومړۍ وظيفه د اسلامي نظام پلې کېدل دي ، ځکه شرعي امامت ، امارت ، سلطنت ، خلافت ، نبوي او پيغمبري نيابت دى ، کوم نظام چې پيغمبر صلى الله عليه وسلم او دهغه خلفاء راشدينو په نظري توگه ښوولى او عملي توگه پلې کړى دى دهمغه نظام تعقيب ددغو زمامدارانو ايماني او عقيدوي دنده ده .

اسلامي سياست نبوي نيابت د عالمانو حق دى

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ بَنِي إِسْرَائِيلَ كَانَتْ تَسُوسُهُمْ أَنْبِيَاءُ وَهُمْ . رواه البخارى برقم (٣١٩٢) ومسلم برقم (٣٤٢٩) .

تسوسهم: تحکیمهم وتقو دهم تدبر أمرهم وترعى شئونهم.

ژباړه: حضرت ابوهريره رضی الله عنه وویل: رسول الله علیه وسلم وفرمايل: د بني اسرائيلو سياست (حکومتي چاري) دهغو نبیانو چلولي.

قال النووي رحمه الله: "(تسوسهم الأنبياء) أي: يتولون أمورهم كما تفعل الأمراء والولاة بالرعية، والسياسة: القيام على الشيء بما يصلحه" انتهى.

امام نووي رحمه الله ذکر کړې دي (تسوسهم الانبياء) يعنى: د بني اسرائيل د امورو داسي سرپرستي يې کوله لکه څه راز چې اميران او واليان په خپل رعية واک چلوي.

سياست: د يوشي د اصلاح لپاره تدبير کول دي.

عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ قَالَ قَاتِي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: «وَالْعُلَمَاءُ وَرَثَةُ الْأَنْبِيَاءِ» رواه ابوداؤد في سننه برقم (٣١٥٧) والترمذي في جامعه برقم (٢٢٠٢).

ژباړه: حضرت ابودرداء رضی الله عنه وویل: له رسول الله صلى الله عليه وسلم څخه مي واروېده چې هغه وفرمايل: په يقيني توگه عالمان د انبياؤ وارثان دي.

قال ابن نجيم "السياسة هي فعل شيء من الحاكم لمصلحة يراها وإن لم يرد بذلك الفعل دليل جزئي".

"البحر الرائق" ج (٥) ص (١١).

علامه ابن نجيم رحمه الله ويلي دي: سياست د امير هغه کاري اصولوته ويل کيږي چې د يوشي د اصلاح په غرض چلوي که څه هم دهغه لپاره يې کوم جزئي دليل نه وي ترلاسه کړی.

والسياسة نوعان سياسة عادلة تُخرج الحق من الظالم الفاجر فهي من الشريعة علمها من علمها وجهلها من جهلها وقد صنف الناس في السياسة الشرعية كتباً متعددةً والنوع الآخر سياسة ظالمة فالشريعة تُحرمها. البحر. ج (٥) ص (٧٢). ورد المختار كتاب الحدود. وتفصيله في معين الأحكام ص (١٢٩).

سياست دوه ډوله دی، يو سياست عادلانه دی، چې دهغه په وسيله د مظلوم حق له ظالم څخه اخيستل کيږي، دا شرعي سياست دی، قوانين او احکام يې له شرعي څخه اخيستل کيږي، څوک چې له شرعي علومو څخه بې برخي وي هغه شرعي سياست نشي چلولای، دويم ډول سياست ظالمانه دی چې شرع حرام گڼلی دی.

وعرف ابن خلدون السياسة الشرعية بأنها " حمل الكافة على مقتضى النظر الشرعي في مصالحهم الأخروية والدينية الراجعة إليها، إذ أحوال الدنيا ترجع كلها عند الشارع إلى اعتبارها بمصالح الآخرة، فهي في الحقيقة خلافة عن صاحب الشرع في حراسة الدين وسياسة الدنيا به " انتهى من "مقدمة ابن خلدون" (ص ٩٧).

علامه ابن خلدون شرعي سياست په دې ټکو راپېژني: ټول خلگ هڅول چې دنيوي او اخروي امور د شريعت په چوکاټ کې اصلاح او منسجم کړي، ځکه د شارع په وړاندي دنيوي امور هغه وخت اعتبار لري چې د آخرت فائده پکښې نغښتې وي، په حقيقت کې سياست د دين په ساتنه او د دنيوي چارو په اصلاح کې نېوتنېابست دی. رسول الله صلى الله عليه وسلم د نبوي سياست په لومړي پړاو کې د دين او عقيدې د ساتني اقدامات کړي دي په دويم پړاو کې د آسماني شرع سره سم د امت مسلمه پر دنيوي چارو داسي سياست چلولی دی چې د آخرت ټولي ښېگړي پکښې نغښتې وي همدا راز اصحابو رضی الله عنهم او له هغو څخه وروسته اميرانو د خپل حکومت او سياست په دوران کې د مسلمان امت په دې توگه سرپرستي کړې ده چې تر ټولو لومړی يې له دين او عقيدې څخه دفاع، او دنيوي ټولي چاري يې د شرعي قانون په مټ سمبالې کړې وې.

عن ابن عباس قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم «الإسلامُ والسلطانُ أخوانٌ توأمانٌ لا يصلحُ واحدُ منهما إلا بصاحبه فالإسلامُ أسُّ والسلطانُ حارسٌ وما لا أسَّ له يهدمُ وما لا حارسَ له ضائعٌ» كنز العمال برقم (١٤٦١٣).

ژباړه: حضرت ابن عباس رضی الله عنهما وویل: رسول الله صلى الله عليه و فرمایل: اسلام او سلطان (قدرت) دوه غبرگولي وروڼه دي، یو پرته له هغه بل څخه نه اصلاح (تربیه) کیږي، بلکې یوه اصلاح پر هغه بل پوري تړلې ده، اسلام تهداب دی او سلطان ساتونکی دی، هر شې چې تهداب نلري هغه له منځه ځي، هر شې چې ساتونکی نلري هغه زیان مومي.

پورتنیو صحیحو حدیثو ته په کتو سره پیغمبر موروث دی عالمان یې وارثان دي مستحق د میراث، نائب د موروث هغه څوک دی چې د وراثت سلسله یې ثابته شي د عالمانو وراثت او نیابت د پیغمبر صلى الله عليه وسلم په قولي حدیث شریف ثابته شوه نو معلومه شوه چې اسلامي سياست، امارت، سلطنت، ریاست، او خلافت د عالمانو منصوبي حق دی او مستحق یې عالمان دي، پوره دیارلس سوه (١٣٠٠) کلونه مسلسل زموږ د گران هیواد افغانستان او همدا راز د اسلامي نړۍ د لروبر هیوادونو سیاسي او حکومتي چاري عالمانو پر

مخ بېولي ارگ او ممبر دواړه د عالمانو ترواک لاندي ؤ ، د اسلام شعائر، ديني مقدسات ، عقائد او مذاهب ، ديني عنعنات او ارزښتونه ، د اسلامي خاوري ثغور او سرحدات ټول محفوظ او خوندي کړي ؤ ، نبوي او محمدي امت يې متحد او يوموتي ساتلی ؤ ، له کله نه چې غربي عيسايي او يهودي شيطانانو د ټولي اسلامي نړۍ دارالخلافت په ترکيه کې ډرې وږي کړي ، انگريزانو اسلام ضد مستقل کفري ډيموکراسۍ دين د جمهوريت نظام نوي کاله وړاندي د (۱۹۲۴) عيسوي کال د مارچ د مياشتي په (۳) مه نيټه د سيکولر او نيشنليست ليبرال مصطفی کمال (اتاترک) په خبره کې د اسلامي نړۍ په دارالخلافت ترکيه باندې مسلط کړ ، د دين پالو عالمانو واک او قدرت يې غصب کړ ، د دې منحوسي خبرې له واک ته رسېدو وروسته په ترکيه کې د اسلام مبین دين له حکومتي نظام څخه په بشپړه توگه وشړل شو په مسجدونو او کورونو کې محاصره پرې ولگېده ، د خبيث کمال اتاترک په مټ د اسلامي نړۍ په نورو هيوادونو کې هم ډيموکراسۍ سربنکاره کړ څرېکه يې آن زموږ گران هيواد افغانستان ته هغه مهال راورسېده چې امير امان الله خان له انگريزانو سره د خبيثي ډيموکراسۍ مسوده ومنله نو کافرانو د خپلو روزل شوو او تربيه شوو اشخاصو په مټ دلته هم دخداي پالونکو عالمانو واک او قدرت غصب کړ ، له حکومتي نظام او تشکيلاتو څخه يې عالمان گوبنه کړل عالمانو د ډېرو ځورونو په گاللو او زغملو يوازي ممبر په خپل واک کې وساته ، په تدريجي توگه د اسلام د مبین دين ځای ډيموکراسۍ ونيو د نظام له قوانينو څخه شرعي قوانين مخ په کوچېدو شول ، د شرع د اصطلاح نومونه لکه امير ، سلطان ، ملک او پاچا په غير شرعي نوم لکه جمهور بدل شوو ، سلطنت ، امارت ، شاهي په جمهوريت بدل شوو دوخت په تېرېدو هرڅه بدل شول آن تردې چې لوستي کسان د اسلامي او کفري نظام توپير نشي کولای نالوستو څخه داسي تمه نه کېږي ، د کافرانو روزل شوو تاليفخو نبوي محمدي متحد يوموتي امت يې د تنظيمونو ډلو ټپلو په رامنځ ته کېدو ټکره ټکره کړي ، دا عين د کفري ډيموکراسۍ له لويو هدفونه څخه ؤ ، د کفري تاليفخو روزل شوو په اصطلاح روشنفره اهل کارو له برکته قومي ، سمتي او ژبني د نفاق اورته په پراخه پيمانه لمنې ووهلي شوې ، بد اخلاقي ، فسادات ، نفرتونه ، ناموس فروشی ، وطن فروشی ، د شرعي د احکامو پايماليدل ، د دين سپکاوی ، د کفري نظرياتو او عقائدو تسليط ، بې نظمي ، او د فيډرالي نظام د تجويز په توطيه د هيواد تجزيه کېدل ، ناحقه قتلونه ، ظلمونه ، د حقوقو ضياع ، د راتلونکو نسلونو د تياره برخليک توطيې اوج ته ورسېدې ، راز راز عقائد هيواد ته ننوتل .

د امت مسلمه نجات او د ټولو فتنو علاج يوازي او يوازي اسلامي نظام دی، نور هر ډول تدبيرونه د مست سيلاب مخي ته د شگو بندونه دي، پر عالمانو لازم دی چې خپل غصب شوی حق اسلامي نظام چې نبوي نيابت دی له غاصبو قوتونو څخه په هر قيمت چې وي ترې واخلي او دغه پيغمبري ميراث خوندي کړي، د کافرانو په لاس روزل شوي غاصبينو په سپېڅلي دين او شرع ملنډې وهي قدرت ته در سپېدو د لاس آله يې ترې جوړه کړې ده، غاصبينو د اسلام او کفر توپير نشي کولای دوی نبوي نيابت د ځان حق گڼي، له دې سره سره نه يې حق دی او نه يې مستحقين دي، غاصبينو د اسلام سپېڅلی کامل دين چې د انسانيت د ټول حيات ضابطه ده او د دنيوي او اخروي دواړو ښېگړو ضامن او متکفل دين دی، دوی ټولي نړۍ ته د موسوي او عيسوي منسوخوايانو غوندي بې کفايته معرفي کړي، عالمان دي نور د غاصبينو په غولونکو تبليغاتو نه غولېږي چې دوی په عامو محاورو کې مشهوره کړې ده چې (د عالمانو له سياست سره څه کار دی دوی دي خپل محراب او ممبر خوندي کړي) دوی د عالمانو د پاره نبوي ريښتيني نيابت عيب گڼي او دخپلو ځانو لپاره د سوچ درواغو ادعا او کاذب سياست افتخار گڼي، دا هو بهو د سيکولر کافرانو راز دی چې د غاصبينو تر خولو راوړي، که عالمان خپله ذمواړي او مسئوليت سمبال نکړي، د ذلت او محکوميت ثقافت د ځان لپاره خپرو گڼي، نو ديني ارزښتونه، عقائد، عبادات، معاملات، حقوق، عنعنات، مناکحات، انساب، حدود، قصاص، اخلاق، او امن به له منځه ولاړ شي، نسلونه به ضائع شي، بې اسلامه مسلمانان، بې ايمان مؤمنان، بې عقيدې معتقدین، بې علمه عالمان، بې حريته احرار، بې واکه واکمنان او غير اسلامي عامه انتخاباتو د رايو د فقر سوالگر پنځه کلني حکومتونه به رامنځ ته شي چې د فساد او رشوت له اصفو سره سره له اميره تر ماموره به د تل لپاره د ملت له خزاني څخه غلا د دوی وجيبه وي، هغه فتنې به وزېږوي چې بيا مخنيوی به يې د ميليونو مسلمانانو د سرونو خيراتونه غواړي او مسئوليت به يې ديني عالمانو ته راجع وي.

د اسلامي نظام د قيام لپاره د امت مسلمه په هر شخص نارينه او ښځينه باندي د عالمانو هراړخيز ملاتړ فرض او لازم دی، ځکه د لوی خدای رضا، د محمدي امت نجات، دنيوي او اخروي ښېگړي او په هيواد کې د امن هوسا ژوند يوازي او يوازي د اسلامي نظام په قيام کې نغښتي دي.

حبيب مجاهد

طالبانو، در ژیم او غربي میډیا پالیسی و ښکولې

په افغانستان کې له سیاسي، پوځي او تبلیغاتي لیدلوري حالت د حساسیت اوج ته رسیدلي، په داسې حال کې چې امریکایان له هیواد نه تښتي، کونښن کوي دخپل پاتې شوني رژیم لپاره اعتبار کسب کړي او په وړاندې موجود جهادي خوځښت یې بې اعتباره او معمولي وښيي.

د همدې لپاره یې دا ډیره موده تبلیغاتي لوبه پیل کړې ده، بېلابیل تورونه، افواهات، ړانده تهمتونه او دواکمن رژیم د څلولو لپاره نمایشي هڅې د همدې بهیر برخه دي.

د رانوي شوي لمریز کال لومړۍ شل ورځې له دې اړخه ډیرې مهمې دي، چې له یوې خوا په همدې ورځو کې په کابل کې د زردشتي اختر نړیوال مراسم جوړیږي، او ورپسې د ولسمشرۍ او ولایتي شوراګانو انتخابات ترسره کیږي، چې دواړه مهم رویدادونه دي.

واکمن رژیم او غربي اشغالګر هڅه کوي، داسې وښيي چې مقابل جهادي خوځښت یې ځپلی دی، او دوی کولای شي دومره ستر دولتي مراسم په سمه توګه ترسره کړي، د همدې لپاره که له یوې خوا د پوځي عملیاتو خبرې کوي، له بلې خوا یې تبلیغاتي لوبه هم ګرمه ساتلې ده.

خو له بلې خوا د پسرلي په رابريدو سره جهادي بریدونو د هر کله په نسبت زیات قوت او شدت موندلی، نږدې هره ورځ د حکومت په حساسو ادارو پوځي بریدونه ترسره کیږي، دارګ په څومتری کې ساعتونه ساعتونه جنگ دوام پیدا کوي او هیڅ دولتي مرکز له برید څخه د خوندیتوب امنیتي تضمین نه لري.

په تیر وڅو ورځو کې په کندهار، فراه، ننگرهار، کابل او کونړ کې ډلییز استشهادي بریدونه چې مطبوعاتو یې په منظم ډول د پایلو له اعلان څخه انکار وکړ، د مکان او زمان د حساسیت له اړخه خورا مهم او اغیزمن عملیات وو، چې د حکومت د ځواک او حاکمیت ادعاء یې په صفر کې ضرب کړه.

دارگ په خومتري کې دسرینا هوټل په عملیاتو کې چې کله یو تن مشکوک خبریال دنامعلوم جهت له لوري ووژل شو ، ارگ میشتو او غربي مشاورینو یې همدا ښه فرصت وباله ترڅو لږ تر لږه د ورپېښیدونکي رسوایی او شکست مطبوعاتي ازانگه کنترول او تريوه حده خپله رږیدلې آبرو وساتي .

په همدې خاطر رسنیزو تمویلونکو غربي مراجعو په خپلو ماتحتو رسنیو امر وکړ چې د خبریال د وژل کیدو په بهانه دي دانتخاباتو دپای ته رسیدو تر نیتې پورې دطالبانو خبرونه تحریم کړي .

مغرضو رسنیو هم دا ښه بهانه وبلله او په یوه اعلان سره یې دجهادي خبرونو په خپرولو بندیز ولگاوو ، مگر ددې اعلان په سبا مجاهدينو په عملي عکس العمل سره په کابل او دهيواد په نورو سیمو کې داسې عملیات ترسره کړل ، چې رسنۍ یې په خپله پریکړه کې له چیلنج سره مخامخ کړې ، طالبانو په کونړ کې د عسکرو د معاش اخیستلو په مرکز او په کابل کې دانتخاباتو د کمیسیون په یوه مهم مرکز داسې مهال برید ترسره کړ ، چې په عین وخت کې حامد کرزی په همدې سیمه کې وو چې له پارلمان څخه بیرته دارگ په خورا روان وو .

دې حساسو عملیاتو رسنۍ مجبورې کړې ، چې دعملیاتو راپورونه نشر کړي ، او په دې ډول خپله پریکړه په خپله ماته کړي . له بلې خوا دوروستیو عملیاتو په نتیجه کې ارگ میشتي مجبور شول د نورو دنړیوالو مراسمو لمانځل له پغمان څخه کابل ته انتقال کړي ، ځکه د بریدونو په نتیجه کې دواکمن رژیم امنیتي بي وسي هرچاته ظاهره شوه .

راپورونه وایي دسرینا هوټل له عملیاتو وروسته له کابل څخه هغه ټول بهرني کارکوونکي تښتیدلي دي چې کابل ته دانتخاباتو د څار په موخه راغلي وو ، دغو کسانو د وروستیو څو بریدونو نه وروسته په رژیم باندې خپل اعتماد له لاسه ورکړی نو ځکه یې بیرته په راغلي لار د تښتې مخه نیولې .

یو شمیر کتونکي په دې باور دي چې که چیرې عملیاتي لړۍ همداسې دوام پیدا کړي ، شاید واکمن رژیم مجبور شي چې دانتخاباتو پروسه تعطیل کړي ، چې دا به دمجاهدينو ستره بریا وي ، ځکه مجاهدينو په خپله یوه اعلامیه کې ویلي ، چې داشغال په سیوري کې انتخابات یوه غولونکي پروسه ده چې غریبان غواړي له دې لارې خپل ګوډاګیان واک ته ورسوي .

په ټوله کې روان عملیات او په نتیجه کې یې رامنځته شوي دپالیسیو او وضعیت تغیرات ښیي چې مجاهدينو هم په نظامي او هم په تبلیغاتي محاذ کې ددښمن پالیسی ټنګولې دي او دښمن یې دثما د متزلزل او کاواکه حالت په دائره کې محصور ساتلی

جنگي جنايتونه (مارچ)

سيد سبيد

د روان (۲۰۱۴ ز.) کال د مارچ په لومړۍ نيټه رسنيو خبر ورکړ چې د پروان ولايت د کوه صافي ولسوالۍ په منډيکول سيمه کې د يرغلگرو ځواکونو او داخلي عسکرو د خپل منځي نښتي په پايله کې درې تنه ولسي هيوادوال شهيدان شوي دي.

د مارچ په اوله نيټه خبر ورکول شو چې تېره ورځ اشغالگرو عسکرو د تخار ولايت داشکمش ولسوالۍ په چشمه مايان سيمه کې د خلگو پر کورونو چاپه وهلې، او د کورونو تر تلاشي کولو وروسته يې څلور تنه ملکي وگړي بنديان کړي دي.

د مارچ په ۲ مه د لغمان ولايت د الينگار ولسوالۍ په سنگر سيمه کې د يرغلگرو په بمبار کې دوه ولسي وگړي شهيدان شوي دي.

د مارچ په ۲ مه د لوگر ولايت مرکز پل علم ته نژدې د اشغالگرو عسکرو په بمبار کې دوې ښځې او دوه نارينه شهيدان شوي دي.

د مارچ په ۳ مه د هلمند ولايت د گرشک ولسوالۍ د نهر سراج په يخچال سيمه کې يرغلگرو چاپه وهلې، څلور تنه ولسي وگړي يې بنديان کړي دي.

د مارچ په ۱۰ مه د کندز ولايت د قرول تپې په سيمه کې اربکيانو يو ملکي وگړي (قطب الدين) شهيد کړی دی.

د مارچ په ۱۱ مه يرغلگرو ځواکونو د هلمند ولايت د واشير ولسوالۍ د شاپنښتۍ په ناخو مگري سيمه کې د چاپې پر مهال يو دوکان دار بندي کړی دی.

د مارچ په ۱۱ مه د غزني ولايت د مقر ولسوالۍ په چمبرانو کلي کې اربکيانو د مولوي صاحب نجيب الله په کور چاپه وهلې، او نوموړی يې شهيد کړی دی.

دمارچ په ۱۲مه د هلمند ولایت د سنگین ولسوالۍ د سیدول کاریز په بابا فقیر سیمه کې کورنیو عسکرو یو ملکي هیوادوال (وليجان درؤف ماما زوی) شهید کړی، کالي يې ترې ایستلي، په ټانګ پوري يې ترلۍ اود سنگین په بازار کې يې کش کړی دی.

دمارچ په ۱۲مه د میدان وردګ ولایت د سیداباد ولسوالۍ د شنیز درې په یوسف خیل سیمه کې د بې پیلوټه الوتکې په برید کې یو ملکي سړی (خدای نور) شهید شوی دی.

دمارچ په ۱۳مه د هلمند ولایت د واشیر ولسوالۍ په دباري کلي کې اشغالګرو اوداخلي عسکرو پنځه ویشتنه ملکي هیوادوال بندیان کړي دي.

دمارچ په ۱۴مه د زابل ولایت د ارغنداب ولسوالۍ په موچي کلي باندي کورنیو عسکرو د چاپې پروخت پنځه تنه ولسي وگړي بندیان کړي دي.

دمارچ په ۱۴مه نیواکګرو عسکرو د بغلان ولایت د برکه ولسوالۍ د فلول په کمر جمالي کلي د چاپې پر مهال د خلکو کورونه تلاشي کړي اوبيايې ملا امام (مطیع الله) له ځان سره د بندي په توګه وړی دی.

دمارچ په ۱۲مه د فراه ولایت د پرچمن ولسوالۍ په چراغ خاج کلي کې د دغي ولسوالۍ ولسوال (حاجي داود) د عبد الغنی او حافظ قدرت الله په نوم هیوادوالو کورنه د تلاشي پر مهال چور کړي اود یادو شوو کسانو د نه شتون په حالت کې يې دوه کوچنيان چي يو ۲ کلن او بل ۲۰ شپو ووله ځان سره وړي اوبيايې شهیدان کړي دي.

دمارچ په ۲۰مه د ننگرهار ولایت د هسکې مینې ولسوالۍ کې اووه تنه قومي مشران چي د طالبانو سره يې د خوتنو بندیانو د خوشي کیدو په اړه خبري کولې، تر خبرو کولو وروسته خپلو کورنوته دراستنیدو پر وخت داخلي عسکرو دزي پرې کړي څلور تنه يې شهیدان کړي اودرې کسه يې ژوبل کړي دي.

دمارچ په ۲۱مه یرغلګرو ځواکونو د ننگرهار ولایت د خوګیانو ولسوالۍ دوزیرو پیره خیل په عمر او وتي کلي باندي چاپه وهلې، د تلاشي پر مهال يې خلکو ته مالي زیانونه اړولي، یو ملکي هیوادوال يې شهید کړی، یوه بنځه يې ژوبله کړې او همدا راز يې دوه تنه ولسي وگړي بندیان کړي دي.

دمارچ په ۲۲مه د کاپیسا ولایت د تګاب ولسوالۍ په نوروز خېلو سیمه کې د داخلي عسکرو په ډزو کې یو ماشوم شهید او دوه کوچنيان ټپیان شوي دي.

دمارچ په ۲۵مه د کندهار ولایت د میوند ولسوالۍ په کوکي د نبت سیمه کې یرغلګرو ځواکونو د افغان عسکرو په ملتیا له کورونو څخه څلور تنه ولسي وگړي رايستلي او شهیدان کړي دي.

د مارچ په ۲۲ مه د فراه ولایت د بالابلوک ولسوالۍ په گراني سیمه کې د یوې دودیزې میلې په لاره کې اربکیانو او پولیسو د خلکو څخه د تذکیرې او ثبت نام کارت نه درلودو په صورت کې سړي سر زړ - زرافغانۍ اخیستي دي.

د مارچ په ۲۲ مه یرغلګرو پوځیانو د هلمند ولایت په نادعلي ولسوالۍ کې دوه ملکي وګړي بنديان کړي دي.

د مارچ په ۲۷ مه اشغالګرو عسکرو د شپږو عملیاتو په لړ کې د غزني ولایت د شلګرو ولسوالۍ په لیوانو سیمه کې چاپه وهلې، د کورونو د تلاشی څخه وروسته یې لس تنه ولسي وګړي د بنديانو په توګه له ځان سره وړي دي.

د مارچ په ۲۷ مه د بدخشان ولایت د جرم ولسوالۍ په فرغانج سیمه کې د داخلي عسکرو په ډزو کې پنځه تنه ملکي هیوادوال ژوبل شوي دي.

د مارچ په ۲۷ مه د ننګرهار ولایت د خوګیانو ولسوالۍ په وزیر وکمو سیمه کې د امریکایي عسکرو په چاپه کې یو ملکي سړی شهید شوی دی.

د مارچ په ۲۷ مه د لوګر ولایت د څرخ ولسوالۍ په چاربرجه سیمه کې د داخلي عسکرو د هاوان په ډزو کې د ببرک نومي کلیوال د کور یوه ښځه شهیده شوې او پنځه ماشومان یې ژوبل شوي دي.

د مارچ په ۲۸ مه اشغالګرو عسکرو د بلخ ولایت د شولګرې ولسوالۍ په سیاب سیمه کې دوه تنه ولسي وګړي بنديان کړي دي.

د مارچ په ۲۸ مه د فاریاب ولایت د دولت اباد ولسوالۍ په شور دریا سیمه کې د داخلي عسکرو د هاوان مرمۍ د لګیدو له امله یوه ښځه شهیده شوې او درې کوچنيان ژوبل شوي دي.

د مارچ په ۲۹ مه ماښام مهال اربکیانو د کاپیسا ولایت د نجرا ب ولسوالۍ په پچغان سیمه کې یو دیني عالم (مولوي صاحب سید میر) له خپل کور څخه بهر کړی او بیا یې شهید کړی دی.

د مارچ په ۳۰ مه رسنیو خبر ورکړ چې د لوګر ولایت د څرخ ولسوالۍ په مربوطاتو کې د داخلي عسکرو په هغو عملیاتو کې چې ټاکنو ته د زمينې برابرولو په موخه پیل شوي و، ولسي خلکو ته د سرو مال ډیر زیانونه او ښتې دي. د ځایي خلکو د وینا له مخې د یادو شوو عملیاتو په ترڅ کې یو ولس تنه ملکي هیوادوال شهیدان شوي او څلویښت تنه ژوبل شوي دي.

ماخذونه: [بي بي سي راډيو، ازادي =، افغان اسلامي اژانس، پژواک، خبريال وېبپاڼه، لراوبر =، نن ټکی اسيا = او بينوا =]

شهیدې قافلې

نوم	د پلار نوم	د نیکه نوم	ولایت	ولسوالي	کلی	قوم
شهید شاه مقصود رحمه الله	حاجی ملوک		میدان وردگ	مرکز	کوټه عشرو	

نوموړي خپل عصري علوم تر دوولسم ټولگۍ پوري د رستم خیلو په عالي لیسې کې سرته رسولې وه، چې وروسته د میدان ښار عالي دارالمعلمین ته کامیاب شو او په ۱۳۹۰ هجري ش کې له دارالمعلمین څخه فارغ شو.

څرنگه چې نوموړی په یوه دینداره کورنۍ کې زیږدلی وو، له ماشومتوب څخه یې له جهاد سره بې کچې مینه درلوده.

له تیرو څو کلونو را هیڅی د مجاهدینو په خدمت کې مشغول وو، بالاخره یې سنگر ته مخه کړه او له خپلو مجاهدینو وروڼو سره د اشغالګرو په خلاف اوږه په اوږه جنگیدل.

شهید شاه مقصود د ۱۳۹۰ کال د جدي په ۲۵ تاریخ د امریکایانو له خوا ونیول شو، چې د ۱۳۹۱ کال د جدې د میاشتي په ۱۷ تاریخ د بگرام له زندان څخه راخلاص شو، او یو وار بیا یې د اسلامي امارت تر قیادت لاندې له خپلو مجاهدو وروڼو سره خپل جهاد ته ادامه ورکړه. بالاخره په ۱۳۹۲ هجري ش کال د سنبلې په ۵ د اجیری اردو له خوا په شهادت ورسید. روح دي یې ښاد او یاد دي یې تل وي. نحسبه کذلک

نوم	د پلار نوم	د نیکه نوم	ولایت	ولسوالي	کلی	قوم
شهید عصمت الله فاتح	حفیظ الله		میدان وردگ	مرکز	ممیخیل	

شهید (فاتح) د ۱۳۷۲ هـ ش کال په اړدو کي دې فاني دنیا ته سترگی رارښي کړې.

داچي نوموړی په یوه دینداره کورنۍ کي زیږیدلی وو؛ نوله ماشومتوبه یې لاله جهاد سره بې پایه مینه دلوده. شهید عصمت الله ابتدایي زدکړې دخپل کلي له ملا امام خخه زده کړې، او عصري علوم یې د میدان ښار په مشهوره عالي لیسه حضرت سلمان فارسي رضی الله تعالی عنه، کي تر ۱۲ ټولگۍ پوري سرته ورسول، او دیني زدکړې یې بیا د ګاونډي هیواد پاکستان د پیښور ښار د بورچ په سیمه کي د تاج آباد (دارالعلوم الفاروقیه) کي ولوستلې، له عادت سره سم به یې د ژمي په وخت خپل درسونه ویل او داوړي په موسم کي به یې له مجاهدینوسره داشغالګرو په خلاف جهادي سنگر ګرم ساتلی وو.

له دې سره سره چي د عمر په لحاظ ډیر کم وو خو عزم، همت او خیرکتیا ته یې خلګ حیران وو، تل به یې د دښمن په خلاف کامیاب پلانونه طرحه کول، بالاخره په ۱۳۹۲ هجري ش کال د میزان په ۱۱ نیټه د شهادت لوړ مقام ته ورسید، انالله وانا الیه راجعون

شهادت

عبدالغفور مفکر

ډیرې مینې لېبونی درېسې ګرځی
چنارونډه ګل غلوتی درېسې ګرځی
یې عنقا خوی پیدایش دي عنقا مښه شه
مسلمانانہ اوکی درېسې ګرځی
شفق واخستلورنگ دا ستالنه وینو
حکمه لمړسوري سپوږمۍ درېسې ګرځی
دکوثر مرمیرین جام یې که پیداشوې
په خندا مسستی ځوانی درېسې ګرځی
ای دخداي خوه رحمت شه هادته !
مفکر تر تلپه خوښی درېسې ګرځی

شهید حافظ القرآن محمد رحمه الله

شهید محمد رحمه الله او تخلص یی حمزه دي ، د مرحوم حاجی محمد خواص خان زوی تقریباً ۲۲ کاله پخوا یعنی ۱۳۷۲ هـ ش کښی د هجرت په دیار کښی د پاکستان د باری په سیمه کښی په یوه دینداره او جهاد پاله کورنی کښی د نیاته سترگی وغړولې.

د شهید والد گرامي حاجی محمد خواص عالم او باعمل او د تصوف له شایقینو څخه ؤ ، په مدرسه دارلعلوم سیفیه کی څو کاله مدرس پاتی شوی ؤ او همغه ځای څخه یی خپل ځوی د ه دینی تربیه لاندی نیولې ؤ ، او په اسلامی خذبه یی سمبال کړی ؤ ، کله چی د شهید محمد رحمه الله والد گرامي وفات شو ، نو محمد شهید رحمه الله خپلی اسلامي زده کړی ته پخپل اصل ټاټوبی افغانستان ننګرهار ولایت بټی کوټ ولسوالی د انبارخانی په کلی کښی انوارالقران مدرسی کښی حفظ تکمیل کړو .

نوموړی شهید له ماشومتوب څخه دښو اخلاقو خاوند ؤ ، خاموش صفته مجاهد ؤ ، دلمونځ کوونکی ، تهجد گزاره ، همیشه تلاوت کوونکی ؤ ، په الله مبین ، دحورو عاشق ،

د حفظ له تکمیل څخه وروسته دینی کتابونه شروع کړل ، په مدرسه نجم المدارس دمارکو بازار کښی ، خو د حالاتو د تقاضا مطابق درسونه ته نیمه کی پاتی شو او عملاً د جهاد سنگر ته راووتو ، او عملی جهاد شروع کړو ، او د اشغالګرو قواو په خلاف نوموړی شهید په جهادی مبارزه کښی دیر زړور او دلیر او بهادر انسان ؤ ، او خیر خواهی سره مشهور ؤ ، له اختلافاتو او تنازعاتو مذهبی او قوی څخه بی یی زیاته کرکه کوله ،

نوموړی شهید د بټی کوټ ولسوالی په اکثر و جهادي کارنامو کښی برخه اخیسته ، تردی چی نوموړی شهید د جهاد سره له ډیر مینۍ له کبله استشهادي برید لپاره هم شکل کړی ؤ خو حالات مساعد نشو .

دنوموړی کورنی نه دا آخري شهید دی او نه یی اولین شهید دي لا کورنی د جهاد سربښندنی ، فداکاری او قربانی په هروخت کښی ورکړی دی .

دنوموړی شهید تره حاجی محمد ناصح صدیق نومېږی چه د ننګرهار ولایت کی یی ده روسانو خلاف هر اړخیزه مبارزه کړی دی او دظفر د جهاد وال غونډ قوماندان په صفت یی ډیری قربانی ورکړی دی چی یو ځل پخپله د روسانو سره په مخامخ جنگ ټپي هم شو .

ترڅو چه کمونیستی رژیم راوپرځیدو او دمجاهدینو حکومت راغی .

د شهید وصیت :

شهید حافظ القرآن محمد رحمه الله د بنو اخلاقو خاوند ، خاموش صفته مجاهد ، همدارنگه د شهید همیشه دا ارمان و چه اشغالگرو قواوو سره مخامخ جگړه کښی شهید شی ، هماغه و چه صلیبی قواوي د چهاردهی سیمي ته د عملیاتو د پاره را روان و چه دمجاهدینو لخوا د کمین سره مخ شول او درې ساعته سخت جنگ وشو چی د صلیبی او اشغالگرو دوه زغروال ټانگونه ویجاړ کړل او پکی سپاره ټول امریکائی عسکراو اجیری اردو عسکر مردار شول او د جهنم کندی ته ورتیل وو هل شول .

چه د حوت د میاشتی د خالی په ورځ ۱۳۹۳ هـ ش سمون خوری شهید حافظ القرآن محمد رحمه الله سره د لسو ملگرو سره د شهادت لوړی مقام ته په شهادت ورسیدل ، نوموړی شهید خپل یو ملگری ته د تلفون په واسطه خپل ملگرو ته دا وصیت کړی و چی دوه رکعات لمونځ وکړي او د عاراته وکړي ، او ماته بخشش وکړیو بیا به په ورځ د قیامت سره گورو .

د نوموړی شهید همیشه دا ارمان و چی مخامخ جگړه کی شهید شي ، ده دنیا هیڅ شي ورته خوند نه ورکاوه ، د الله او دهغه په رسول باندی مټین و .

اکثروخت به یی جومات کی تیراوه ، داشراق لمونځ او ده خابنت لمونځ پابندی کونکی ، د حرامو څخه به ځان ساته او د عیشو کارونو او لوبو څخه به لیری گرځیدو .

محمد رمضان ترابی

د شهید عبید الله جان «جهادمل» ژوند لیک

شهید عبید الله «جهادمل» د شهید صوفي محمد انور زوی، د وردگو د سیداباد ولسوالۍ د شنیزدرې د باغک د کلي په یوه دینداره کورنۍ کښې په ۱۳۲۲/۲/۲۵ هـ ش کال د امتحانونو او کړاوونو دې فاني دنیا ته سترگې غړولې .

د شهید عبید الله «جهادمل» والد مکرم شهید صوفي محمد انور د شوروي اتحاد د سوسیالیستي امپریالیزم پر ضد جهاد کښي رغنده رول د تاریخ زرینې کرنې دي، د کمینونو په ترڅ کي یی د سرو روسانو پر کتارونو په زیات شمیر وسلوالو بریدونو کي برخه لرله او په دې سپڅلې لاره کي په ۱۳۲۳/۱۱/۲۷ هـ ش کال د سیداباد ولسوالۍ پر مرکز په یوه لویه جگړه

کي له ۱۲ تنو نورو مجاهدینو ملگرو سره د شهادت ستر مقام ته ورسید، روح دي يي بناد او یاد دي يي تل وي. انالله وانا اليه راجعون

د شهید عبيدالله «جهادمل» شخصیت او مسئولیت

نوموړی د افتخاراتو سمبول، د تقوی او دیانت نمونه، نهایتاً مخلص، په شرعی اُمورو کي مطیع له بنو اخلاقو او عاداتو برخمن وو، په افغانستان کي د صلیبی نیواکگرو د اشغال پر مهال د ناټو تړون پر ضد د اسلامی امارت له سرسپارلو غازیانو سره یوځای سو. د صلیبی جگړې په جریان کي لمړی په پټه په مالي او هم به یي عملاً د جگړې په ډگر کي برخه اخیسته.

کله چي په ۱۳۹۱/۲/۱۵ هـ ش کال، خان سید «بلال» د اشغالگرو د بې پیلوټه الوتکو په هوايي برید کي شهید شو، عبيدالله «جهادمل» د جهاد په لیکو کي د یوه غښتلي مجاهد په توگه را څرگند شو، د اشغالگرو او د گودا کي رژیم په مزدورو عسکرو او کارمندانو یي کارنده بریدونه ترسره کړل، د شهید حاجی صاحب زیارت گل د وتلي گرو ف مرستیال او د سید اباد ولسوالۍ په نظامي کمیسیون کي عضو او د منفجره موادو مسئولیت یي هم په غاړه وو، له شهادت ۱۹ ورځې مخکې د سید اباد ولسوالۍ د ماشین کلا په سیمه کي په یوه ولسوال برید کي پر پښه او لاس باندي زخمی هم شو.

د اسلام د لارې د سرسپارلي لښکرو تلی لاروی، ځیرک، هوښیار، او بردبار شخصیت. محمد عبيدالله جان «جهادمل» او ورسره دوه ۲ نور ملگري هریو سعود احمد چي په حکیم الله هم مشهور وو او ولي جان ټول د وردگو د سید اباد ولسوالۍ د جنگ جاي په سیمه کي د اشغالگرو د بې پیلوټه الوتکې په هوايي برید کي د شهادت لوړ مقام ته ورسیدل. انالله وانا اليه راجعون

{د شهید الحاج زیارت گل (شمشاد) ژوندلیک}

شهید الحاج زیارت گل (شمشاد) د حاجی ملوک زوی د وردگو ولایت د سید اباد ولسوالۍ د هفت اسیاب د حکیم ښاره کلي په یوه دینداره کورنۍ کښي په (۱۳۷۰) هجري شمسی کال کي دې فاني دنیا ته سترگې غړولې، د ژوند په هسکو او ټیټو کي د ستاینې وړ ځانگړتیاوې به یي د میرني اولس فداکارو شازلمیو ته له ویاړه ډک افتخاري سمبول وي.

د اسلام د سپڅلې لارې د دې اتل سپه سالار، د جهاد په زرينه پاڼه کې رنگينې کړنې به ان شاء الله د ځوان نسل هميشنۍ تگلاره وي.

پر افغانستان د امريکا او متحدينو د وحشي يرغل پرمهال شهيد حاجی صاحب زیارت گل په سعودی عربستان کې وو، هلته د ژوند اړوند ضرورتونو په بناء د موروپلار، وروڼو او خپل اولاد لپاره د حلالې نفقې په برابرولو مصروف وو.

پر عراق د امريکا د متجاوز ائتلاف استکباري يرغل او هلته د جهادي خوځښت له پيل سره سم د عربي نړۍ د ځوان نسل تنکي ځوانان د جهاد د فريضې د اداء په موخه د اسلامي مکلفيت له مخې د يهودي او عيسايي نيواکگرو د خپلو او له اسلامي نړۍ څخه په تور مخ د شړلو په منظور د عراق په لور وخوځيدل، بناءً حاجی صاحب زیارت گل هم له سعودي عربستان څخه د مجاهدينو له يوې ډلې سره په زيات شوق او حماسي جذبه د الله جل جلاله د عظيم الشان امر د ترسره کولو په نيت د دې سپڅلې سربې ملگری شو، داچي په دې ځپانده اراده کې ئي د په زړه پوري آرمانونو پوره کيدل د قسمت د موجودو تر تقديري پوښښ لاندې راغلل او دا تنکۍ هڅه يې په نيمگړې لار کې ځوانيمرگه او يا هم نيمه خوا شوه.

دکيسې تفصيل يې داسي و:

خپله حاجی زیارت گل ويل له سعودي عربستان څخه د مجاهدينو له يوې سربې سره ملگری شوم، چي د جهاد په نيت عراق ته روان وو، له مونږ سره موټر او په موټرو کې اسلحه وه، د سعودی او عراق تر مينځ د يوه سرحدي ښار په يوه مسجد کې مو لمونځ اداء کولو چي د سعودی عربستان اجيرې شرطي مسجد محاصره کړ او نښته پيل شوه چي په نتيجه کې يې زمونږ څو تنه ملگری شهيدان شول او مونږ څو تنه د سعودی حکومت شرطي په اسارت ونيولو او زندان ته يې انتقال کړو، د تحقيق پر مهال چي له ما نه پوښتنه وشوه؛ ما ورته وويل: زه افغانی يم او له خپل کفيل سره مې لانجه کړې ده او دلته راتښتيدلی يم، غوښتل مي چي په دغه صحرايي سيمو کې د سعودی د حکومت او کفيل څخه پټ يو کاروبار وکړم او خپلو اولادونو ته نفقه برابره کړم او ورو يې ليرم، اوس مي په دې مسجد کې لمونځ کاوه چي دغه لانجه پښه شوه او زه هم تاسي له دې بريد کوونکو سره يوځای ونيولم.

ياده دي وي چي: دا تحقيق ماته زما هغو مجاهدو ملگرو راوښود چي زه ورسره د جهاد په اراده عراق ته روان وم، ۸ مياشتې مې په بنديخانه کي تيري کړې او وروسته د اجنبي په تور او د سعودي عربستان له قانون نه په خلاف ورزي افغانستان ته سفر شوم. شهيد حاجي صاحب زيارت گل په ۱۳۸۲ هـ ش کال د وردگو ولايت د سيد اباد په ولسوالۍ کي د جهاد او قربانۍ په اراده د افغانستان د اسلامي امارت د سربښندنکي لښکر ملگري شو او د امريکايي ښکېلاک پر ضد يې په گڼ شمير بريدونو کي برخه لرله او هم د گڼو بريدونو تنظيموونکی وو.

ملاتاج محمد چي د هغه وخت يو وتلی او د جنگي تکتیکونو يو ماهر سرگروپ وو، د حاجي زيارت گل په اړه داسي وايي: ۱۳۸۲ هـ ش کال غالباً د پسرلي لومړنۍ (حمل) مياشت به وه، زه د سيد اباد ولسوالۍ د ډنډو کي په کلي کي وم، چي حاجي زيارت راغی او له ماسره يې په جهاد بيعت وکړ او مونږ په دغه ۱۳۸۲ هـ ش کال کي د زياتو کمينونو په ترڅ کي پر دښمن وسلوال بريدونه ترسره کړل، له دې جملې په ۱۵ وسلوالو بريدونو کي چي د خواجه احمد بابا، او تريو، مليخلو، حيدر خيلو سيمو کي يوازي او يوازي پر صليبي يرغلگرو ترسره شوي، حاجي زيارت گل له مونږ سره شرکت درلود، د خواجه احمد بابا په کمين کي يو ځل په لاس باندې زخمي هم شو.

په *۱۳۸۷ هـ ش کال کښي حاجي زيارت گل په «۷» وسلوالو بريدونو کي چي په مکار دښمن ترسره شوی برخه واخيسته.

جناب حاجي صاحب زيارت گل په: ۱۹ {سرطان} ۱۳۹۲ هـ جری شمسی کال د چارشنبې په ورځ د اشغالگرو د وحشي بمبار په ترڅ کي د ډنډو کي په سيمه کي په داسي حال کي چي د دښمن کاروان او محافظين يې د دهشکې تر سخت بريد لاندې نيولي وو، په شهادت ورسيد، انالله وانا اليه راجعون.

د روژې په مبارکه مياشت کې د بدن مقاومت کميږي، يو شمير خوړو او ميوو ته اړتيا وي چې وکولای شي بدن له کمزوري کيدو څخه وژغوري، د اړتيا وړ ويتامين يې ورپوره کړي او بدن ته يې ډيره انرژي ورکړي.

خرما چې د اسلامي لارښودنو په رڼا کې يې ښه يادونه شوې او روژه ماتول هم پرې ثواب لري، په خپل جوړښت کې ويتامين بي (B) پوتاشيم، کلسيم او مگنيزيم لري او د دې

روژه نیوونکو لپاره انرژي لرونکې میوې

ژباړن : بلال سادات

وېتامينونو کموالی په بدن کې کمزوري او نور مشکلات رامنځ ته کوي د خرما خوړوالی هم د خوړو په هضم کې مهم رول لوبولی شي تازه او وچ زردالو هم وېتامين بی (B) وېتامين سي (C) پوتاشيم، کلسيم او وسپنه لري او د روژې په میاشت کې د دې میوې خوړل ډیر گټور دي. څیړنو ښودلې چې زردالو د یو شمیر مرضونو د رامنځ ته کیدو مخنیوی هم کوي. دغه راز انځر چې په جوړښت کې یې پوتاشيم، مگنیزیم، مس، وسپنه او کلسیم شته او انسان ترې په سرعت سره انرژي ترلاسه کولای شي، د وینې په جوړښت او د معدې په فعالیت کې ډیره مرسته کوي. او همدارنگه یو ډول تورې الوچې چې خوړل یې په روژه کې د انسان د وجود په مقاومت کې ډیره مرسته کوي د ښکلې خوند ترڅنګ بیلابیل وېتامينونه هم لري، په الوچه کې وېتامين ای (A) وېتامين بی (B) پوتاشيم، فاسفورس، وسپنه، کلسيم او مگنیزیم هم شته. دا هغه میووې دي چې که یو کس یې په روژه کې وکاروي د اړتیا وړ انرژي به یې ترلاسه کړي او د بدن د مقاومت د کمزوري کیدو څخه به یې مخنیوی شوی وي.